

I. FEJEZET NEVELÉSI PROGRAM

Helyzetelemzés

Iskolánk 1962-ben kezdte meg tevékenységét, először az általános iskolában, később a zirci Apátság épületében, 1969-től az e célra épített épületben működik.

Négy évfolyamos, nyolc osztályos, általános gimnázium kezdte meg tevékenységét 1962-ben. Később új célok és feladatok megoldására is vállalkoztunk:

1973-tól német tagozatos osztályt indítottunk, 1981-től bevezettük a fakultatív oktatást; (sajnos ekkor a német tagozatot megszüntették).

Az elméleti fakultációs foglalkozások a felsőoktatási intézményekben való felvételi vizsgákra készítettek fel. A gyakorlati fakultáción részt vevők záróvizsgát tehettek az érettségi vizsga keretében.

A társadalmi igények továbblépésre ösztönözték iskolánkat. Mint szolgáltatást végző intézménytől a szülők és a társadalom ma már nemcsak azt várja el, hogy a gimnáziumi oktatás az általános műveltség egy magasabb fokára juttassa el tanulóit, hanem azt is, hogy olyan speciális ismereteket adjon, amelyek nagyobb esélyt adnak a felsőfokú intézményekbe való felvételhez. Ezért 1989-ben új koncepciót dolgoztunk ki, előkészítettük egy speciális osztály indítását. Az 1990/91-es tanévben iskoláztunk be először ebbe az osztályba tanulókat. Ez az osztály egy német nyelvi és egy rajz és vizuális nevelés speciális csoportból állt.

A speciális osztály azóta folyamatosan működik. Az 1998/99-es tanévtől kezdve a VII. évfolyamon német nemzetiségi oktatást indítottunk. Az iskolánkban 1994-től hatosztályos tagozat működik.

A speciális rajz csoport vizuális nyelv és művészet elnevezéssel folyamatosan működik. Működését segíti a város kultúrtörténete és környezete.

„Azért Zirc felé indultam, hol legalább a gazdag könyvtár, az érdekes gyűjtemények segítendik a drága időt hasznosan tölteni... s majd a festészet... vezetének e kedves erdőm közé...”

/Dr. Rómer Flóris: A Bakony természetrajzi és régészeti vázlata/

A Zircen „apostoloskodó” Rómer Flóris, a magyarországi régészet megteremtője szellemi örökségéből, az egyetemes művészettörténet városunkban fellelhető értékeiből:

- a középkori udvarház és a barokk kistemplom,
- a ciszterci rend „ősi” és újabb apátságának műtárgyaiból, könyvészeti ritkaságaiból,
- a Bakony Természettudományi és a Reguly Antal Múzeum gyűjteményeiből hasznosítva, a település patinájára és a festői, alkotásra készítő tájkörnyezetére (pl. Arborétum) alapozva tervezzük gimnáziumunkban a jövőben is a vizuális nyelv és művészet speciális képzést. Iskolánk névadója, a műpártoló király, III. Béla mint Zirc alapítója is, további indokul szolgál vállalkozásunkhoz.

Iskolai műhelyünk, eddig is és országosan is, az egyik legkorábbi híve szellemi és gyakorlati igazolója volt az újabb keletű vizuális nevelésnek. Intézményünk a szakma fóruma lett, s kedvező pedagógiai, személyi és tárgyi szervezettsége révén nyitottan működik. Ez a gimnázium a megyei és alkalmanként az ország egészéből érkező rajz-vizuális nevelőtanárok továbbképzésének helye, közvetlen kapcsolatban áll a felsőfokú oktatási intézményekkel is, művészettörténet szakos egyetemi hallgatók tanítási gyakorlatának egyik színhelye iskolánk.

A 2001/2002-es tanévtől a vizuális nyelv és művészet tagozat művészeti szakközépiskolaként működik tovább alkalmazott grafikus és festő szakokon.

Az iskola nevelési programja

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai

Iskolánk alapvető céljának tekinti a kiegyensúlyozott, harmonikus, öröme és szeretetre nyitott, érzelemgazdag, autonóm, a hazához és nemzethez kötődő, a jelen viszonyai között eligazodni képes, a társadalmat aktívan alakítani kívánó és tudó, a világ és az emberiség ügyeivel is közösséget vállaló ember nevelését. Ezek a célok olyan iskolában valósíthatók meg, amely humanista, szeretetteljes légkörű, gyermekközpontú, amely az intézmény deklarált értékei mellett széles teret nyit a tanulók értékkepző tevékenységének is.

Iskolánk, mint önkormányzati nevelési-oktató intézmény, nem elkötelezett egyetlen vallás vagy világnézet mellett sem. Az oktatás során biztosítanunk kell a vallási, illetve világnézeti információik tárgyilagos és többoldalú közvetítését, de úgy, hogy eközben a tanár semleges maradjon. A pedagógus joga, hogy saját világnézete és értékrendje szerint végezze nevelő és oktató munkáját, anélkül, hogy annak elfogadására kényszerítené tanulóit.

A tanuló joga, hogy vallási, világnézeti vagy más meggyőződését tiszteletben tartsák, hogy az emberi méltóság tiszteletben tartásával szabadon véleményt nyilváníthasson minden kérdéstről.

Alapelveink az oktatás területén:

- a tanulók szerezzenek korszerű és szilárd alpműveltséget, amelynek birtokában legyenek képesek az állandó önképzésre, kreatív gondolkodásra, további tanulásra;
- közép szintű érettségi vizsgát tett tanulóinkat készítjük fel munkába állásra, szakmatanulásra és a mindennapi életben való eligazodásra, aktív helytállásra

A fenti alapelvek megvalósításának érdekében a következő **célokat** tűzzük magunk elé:

- a tehetséges tanulók szerezzenek emelt szintű érettségi bizonyítványt
- a legkiválóbbakat állítsuk igényes követelmények elé segítve ezzel a felsőfokú továbbtanulásra alkalmasságukat
- az átlagosnál gyengébbeket segítsük a felzárkózásban
- törekedjünk a tanulók következetes ellenőrzésére, minősítésére, pontosan megfogalmazott követelmény rendszer alapján

Alapelveink a nevelés területén:

- épüljön ki a tanulók szociális rendszere
- felelősségteljes magatartása, életvitele

A fent megfogalmazott elvek alapján a következő **célokat** tűzzük ki:

- tanulóink időtálló erkölcsi értékeket sajátítsanak el,
- az erkölcsi értékek váljanak egyéniségük részévé,
- növekedjék a tanulók tudatossága és érzelmi megalapozottsága nevelési folyamatban

Ennek érdekében sajátítsák el a tanulók a következőket: (illetve ezen célok elérése érdekében a **feladataink** a következők)

- az összefüggő gondolkodást,
- a problémamegoldó képességet,
- az eligazodást a különféle információforrásokban
- az önálló tanulási módszereket,
- a tudásra épülő önálló véleményalkotást,
- a szóbeli és írásbeli kommunikációs készséget elsősorban anyanyelvükön,
- a szóbeli és írásbeli kommunikációs készséget idegen nyelveken,
- a médiumok megfelelő használatát.

Ezen kívül sajátítsák el:

- ◆ a cselekvő hazaszeretetet,
- ◆ más népek, nemzetek, etnikumok szokásainak, hagyományainak megismerését, problémáinak megismerését, tolerálását,
- ◆ szűkebb és tágabb környezete iránti felelősségét,
- ◆ környezetének védelmét,
- ◆ a mindennapi életben való eligazodást,
- ◆ megalapozott szakma, illetve pályaválasztást; felkészülést további tanulmányokra,
- ◆ képességet és igényt az önművelésre,
- ◆ az erkölcsös magatartásra való törekvést,
- ◆ önmagának felelősségteljes értékelését,
- ◆ törekvését pozitív értékrendszerre épülő világnépfelállítására.

A felsorolt feladatok megvalósításában segítheti a tanulóinkat, ha az iskolaközösségen belül (a tanulóközösségekben és a nevelőtestületben egyaránt) megfelelő példaképet is találunk.

Mind az oktatás mind a nevelés területén a módszereket, eljárásokat, eszközöket a pedagógiai program oktatási és nevelési része tartalmazza.

Szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy az alapelvek, célok, feladatok, módszerek, eszközök pontos szétválasztása nehéz, mert sokrétű kölcsönhatás van közöttük, s ami egy vonatkozásban cél, egy másikban feladat vagy éppen módszer.

Részcélok:

A rész céljaink között részletesen az általános tagozat céljaitól eltérő oktatási formáinkat részletezzük.

A német nemzetiségi oktatás céljai:

A német nemzetiségi nevelés, oktatás – a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvényben foglaltaknak megfelelően – a magyar közoktatás része. Célja és feladata megegyezik a többségi oktatásával; sajátossága, hogy intézményi feltételek között biztosítja a kisebbségi anyanyelvi tanulást, illetve a német nyelv tanulását, a német nemzetiségi történelmi kultúra megismerését, a hagyományőrzést és –teremtést, az önismeret kialakítását, a kisebbségi jogok megismerését és gyakorlását. Segíti a német nemzetiségi kultúrát hordozó csoport tagjait abban, hogy megtalálja, megőrizze identitását, vállalhassa másságát, elfogadhassa és másoknak is megmutathassa annak értékeit. A célok megvalósításának nem lehet akadálya a tanulók családból hozott nyelvtudásának hiánya vagy hiányossága. Összhangot kell és lehet teremteni a konkrét német nemzetiségi nevelési-oktatási program típusa és a nyelvi háttérállapot között.

Törekednünk kell arra, hogy tanulóinkat elsősorban belső motivációval készítsük a német nyelv tanulására, ami alapja annak, hogy higgyenek tanulóink a nagyobb erőfeszítések eredményében, azaz sikerorientáltak legyenek, bízzanak céljaik megvalósulásában. Iskolánkban a 9., 10., 11. és 12., osztályban kétnyelvű német nemzetiségi oktatás folyik.

A kétnyelvű német nemzetiségi oktatás a nyelvismeret elmélyítésével és tanítási nyelvként való alkalmazásával lehetőséget teremt arra, hogy az iskola teret adjon a nyelv valóságos helyzetekben való használatához és a kiegyensúlyozott kétnyelvű nyelvi készség kialakulásához; a kétnyelvű német nemzetiségi oktatásban a tanítás nyelve a német nyelv és a magyar nyelv, és mindkettő tantárgy is; az anyanyelven és irodalmon kívül legalább három tantárgyat (történelem, népművészet, ének-zene) német nyelven kell oktatni a heti órakeret legalább 50 %-ában.

A német nemzetiségi oktatás tartalmi követelményei a Kerettanterv követelményeit veszi alapul, egészíti ki, biztosítva ezáltal, hogy a kisebbségi oktatásban résztvevő tanulók a más iskolákba járókkal azonos esélyek mellett készülhessenek fel az alpműveltségi vizsgára és az érettségi vizsgára, illetve a felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdésére.

A művészeti szakközépiskolai és a vizuális nyelv és művészet tagozat céljai:

A vizuális alkotó- és befogadó tevékenységek tanításának az a célja, hogy összefoglalja az iskolai általános vizuális nevelést, felkészítsen a mindennapi életre: a vizuálisan jelentkező problémák önálló felismerésére és megoldására, azaz a munkára, valamint a természeti és mesterséges környezet felelős használatára, az információk kritikus kezelésére, az árucikkek tudatos kiválasztására, a művészi, esztétikai értékek iránti fogékonyságra. Célunk továbbá a képi gondolkodásra való nevelés.

Az esztétikai nevelés oszthatatlan feladat, nevelőértéke is csak a pedagógia egészében határozható meg, sajátja a természettudományos nevelésnek, miként a társadalomtudományok tantárgyainak is. Ilyen értelemben részfeladat a vizuális nyelv és művészetet karakteresen szolgáló rajz, amelynek fő feladata és célja egy – a pedagógia egészét átfogó – szemlélet- és kifejezés-mód természetes reflexként való működtetése. Ezzel szolgálhatja eredményesen a pedagógiai harmóniát.

Mindezzel összefüggésben célunk és feladatunk a kognitív képességek tevékenységekben való alakítása: a művészet /történet/i gondolkodás, a vizuális problémamegoldó gondolkodás, a vizuál-esztétikai és vizuál-logikai tartalmakra vonatkoztatott analízisek és szintézisek eljárásainak, a formanyelveknek és jelentésszinteknek megfelelő műelemzési módozatok alkalmazása.

Tantárgyunk műveltségi részterületeinek céljai és feladatai minden esetben társulnak az alanyiség emberformáló erejével, melynek értéke abból fakad, hogy az ábrázolás és kifejezés bármilyen fokon valósul is meg -, olyan érzéki – értelmi reakciót – ítéletet, nézetet, véleményt, szemléletet – közöl, amelyben az egyén, magasabb fokon a személyiség szuverén módon tárgyiasul, hitelesen árulva el viszonyát közvetlenül az elemzés /pl. a műélvezés és műértelmezés/ tárgyhöz, közvetve az egész világhoz.

A természeti szép és a művészi szép meglátása s eleven szemléletű befogadása, az esztétika alapelemeinek gyakorlati ismeretével és az alkotás élményével dúsított képzetvilág olyan sajátos kincs, amely a tanuló érzésvilágát biztos esztétikai ítélőképességgel gazdagítja: különbséget tud tenni a talmi és a valódi értékek között. Ennek kialakítására törekszünk az általános képzés két éve alatt is.

A középiskolás korosztályban a személyes útkeresés szerepe megnő. A tantárgy feladata az egyéniség keresésének segítése, a vizuális kultúra példáinak bemutatásán keresztül egyfajta követhető stílus, mintaválaszték felkínálása. Az azonosulás az alkotómunka elmélyült állapotában megy végbe a legkönnyebben, ezért a vizuális önkifejezés tág és minél önállóbb választási lehetőségeit kell felkínálni. A rajzi, a festői, a szobrászi munka mellett teret kell adjunk a korosztály érdeklődésének homlokterében álló alkalmazott grafikai tervezési és tárgytervezési – konstruálási feladatoknak.

A szakközépiskolai tantárgycsoport elsajátításának egyrészt alapot kell nyújtania a felsőoktatásba folytatott tanulmányokhoz, másrészt a 13 évfolyam végére a szakmai követelmények teljesítéséhez.

Felnőttoktatás

A felnőttoktatás eddigi formáját (Szakmunkások Szakközépiskolája Levelező Tagozat) 2001. szeptember 1-jétől más szerkezetű oktatással kell felcserélni. Célunk továbbra is, hogy a térségünkben továbbtanulni akaró felnőtteknek lehetőséget illetve segítséget adjunk az érettségi bizonyítvány megszerzéséhez.

A lehetőségek között a 9-12 gimnáziumi képzés levelező tagozatát választjuk, mivel a levelező tagozatnak vannak hagyományai iskolánkban.

A felnőttek középiskolája segítséget nyújt a hallgatók életvitelének kialakításában, a világban való tájékozódásuk továbbfejlesztésében.

A személyiségfejlesztés feladatai

A személyiségfejlesztés alapja, hogy az iskola követelmények meghatározásával –, melyek a kerettantervekre épülnek – ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást. (Ezeket a követelményeket a kerettantervek tartalmazzák.)

Az iskola nevelési oktatási folyamata legyen sokoldalú, színes, irányuljon a tanulók önismertetének, akarátának, együttműködési készségének kialakítására és fejlesztésére, és a már kialakult helytelen életmód és szokásrendszer módosítására.

A személyiség fejlesztésének iskolai lehetőségei:

- ◆ az egyes tanórák lehetőségeinek felhasználása,
- ◆ a tantervekben foglaltak végrehajtása,
- ◆ iskolai programok tanulói öntevékenység alapján történő megszervezése,
- ◆ a diákönkormányzat jogszerű működése.

A személyiség fejlesztésének fontos területe a nemzeti és egyetemes emberi kultúra, valamint a mindennapi életünk, a természet és az alakított környezetű esztétikai jelentéssel bíró tartománya, amelyek értékközvetítők is.

Az esztétikum felfedezését, átélését, megalkotását elsősorban az úgynevezett művészeti tantárgyakon és tantárgyi modulokon keresztül sajátíthatják el a tanulók (irodalom, ének-zene, tánc és dráma, vizuális kultúra).

Ezen kívül alkotóan épüljön be a személyiségükbe az őket érő hatások szelektálása, az értékes és az értéktelen megkülönböztetése.

A tantárgyakon és a tantárgyi modulokon kívül az iskola és környezete is hozzájárul a tanulók esztétikai neveltségéhez, hiszen iskolánkban –, mivel működő vizuális kultúra tagozat van, illetve szeptember 1-jétől művészeti szakközépiskolai osztály indul- hagyomány pozitív esztétikai értékek ismerete, követése és a környezetben való megjelenítése.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok:

A közösségfejlesztés folyamatában kialakul az egyén és a társadalom közötti kapcsolat. Az iskolai életben a közösségfejlesztés fontos színtere a Diák Önkormányzat.

- ◆ A Diák Önkormányzat (DÖK) a diákok érdekvédelmi szervezete, amely a gimnázium Diák-tanácsán keresztül érvényesíti érdekvédelmi tevékenységét.
- ◆ A gimnázium Diák-tanácsa az iskola diákjainak demokratikusan választott képviseleti szerve, amelynek tagjai a DÖK képviselők.
- ◆ A DÖK célja egy szabad szellemű, demokratikus légkörű, nívós iskola létrehozásában, működtetésében való aktív részvétel.
- ◆ A DÖK döntési fóruma a Diákönkormányzat ülése.
- ◆ A DÖK a hatékony munkavégzés érdekében tisztségviselőket választ az iskola diákjai közül.
- ◆ Feladatuk a diákság egyéni és kollektív jogaival kapcsolatos ügyek kezelése, a DÖK képviselete az iskola döntési fórumain, a DÖK által szervezett tanulmányi és kulturális programok koordinálása, az iskola tanórán kívüli tevékenységének szervezése, a DÖK vagyónak kezelése.

- ◆ A DÖK elnökének feladata az ülések elő- készítése, levezetése és az utólagos tájékoztatás megszervezése.
- ◆ A DÖK titkárának feladata a gimnázium tanári kara és a DÖK közötti kommunikáció.
- ◆ A DÖK a tanév folyamán havi rendszerességgel ülésezik.
- ◆ A NAT követelményeiből kiindulva, a kerettanterveknek megfelelően átalakítva a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok és azok megvalósítása a következőkből tevődik össze:
 - ◆ Az egyén és társadalom közötti kapcsolat harmonikus kialakítása szempontjából elengedhetetlen, hogy minden tanuló ismerje meg nemzeti kultúránk nagy múltú emlékeit, hazánk társadalmi, természeti környezetét, ismerje meg szűkebb hazájának történelmi, kulturális emlékeit.
 - ◆ Ezt szolgálják iskolánkban évente rendszeresen megrendezendő programok:
 - ⇒ III. Béla napok (iskolánk névadójának ünnepe):
 - diák- és sportnap
 - a kultúra napja, megfelelő terv alapján
 - ⇒ osztálykirándulások június első napjaiban
 - ⇒ hagyományos iskolai ünnepségek:
 - március 15-e
 - október 23-a
 - ballagás
 - évnyitó és évzáró ünnepség
 - bekapcsolódás a település programjaiba, városi ünnepségek műsoraiba, megszervezésébe
 - ⇒ a kommunizmus és a holocaust áldozatairól az emléknapi hetében, osztályfőnöki órán emlékezünk meg.
- ◆ Kapcsolódjanak be a tanulók közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe. Segítsék a kultúrált környezet létrehozását pl. osztálydekoráció, az iskola tisztaságának, berendezéseinek megóvását.
- ◆ Törekedjenek a tanulók a már meglévő nemzetközi kapcsolatok ápolására, tevékenyen vegyenek részt újak kialakításában. Ez történhet egyéni és csoportos formában. Jelentősége elsősorban a nyelvtanulásban van. Ezen kívül más kultúrák megismerésének lehetőségét is jelenti.
- ◆ A közösségfejlesztés feladatait csak megfelelő kommunikációs készséggel lehet megoldani, ezért ismerjék meg azt a kommunikációs kultúrát, amely magába foglalja a kapcsolatteremtést, a véleményformálást, a vélemény kultúrált megfogalmazását, az érvek elfogadásának képességét. Ennek formái lehetnek:
 - ◆ osztályfőnöki órák
 - ◆ tanórák
 - ◆ egyéni beszélgetések
 - ◆ a diákönkormányzat nyújtotta lehetőségek
 - ◆ részvétel a városi diákszervezetekben
 - ◆ részvétel a városi diáksajtó készítésében és terjesztésében
 - ◆ tudjanak eligazodni a tanulók az új információs környezetben, tudjanak hozzá kritikusán viszonyulni. Tanulják meg az új információ hordozók szelektív használatát és értékelését.
 - ◆ beteg, sérült, fogyatékos embertársaink iránt tanúsítsanak elfogadó és segítő magatartást.

◆ **A beilleszkedéssel és a magatartásbeli zavarokkal kapcsolatos feladatok**

A beilleszkedéssel, magatartásbeli zavarokkal kapcsolatos feladataink alapvetően fontos része a gyermekvédelem.

A gyermek védelmének rendszerében fontos feladatokat látnak el a nevelési-oktatási intézmények is. A nevelési-oktatási intézmények gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatait a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (gyermeki jogok, különböző egyéni és kollektív érdekérvényesítési lehetőségek) és a szociális igazgatásról és ellátásról szóló 1993. évi III. törvény határozza meg.

- A gyermeki jogok védelme mindazok számára kötelesség, akik gyerekek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkoznak.
- Az iskolában olyan pedagógiai tevékenységet kell kialakítani, amely eleve kizárja annak lehetőségét, hogy bármelyik gyerek bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetbe kerüljön.
- Az iskola legfontosabb feladata a megelőzés, majd a felismerés ill.
- segítségnyújtás.

A megelőzés lehetőségei:

- iskolai helyzetfelmérés, amely a tanulók szociális helyzetére, családi viszonyaira, életvitelére, dohányzási, alkohol és drogproblémáira, baráti körükre, szabadidő eltöltésükre, mozgásigényükre kérdez (A kérdőívek a Fővárosi Pedagógiai Intézet Alkohol és Drogsegély Ambulancia és a Családsegítő Szolgálat segítségével készülnek.)
- a kérdőív értékeléséből kitűnő problémák megoldásában segítséget nyújt az iskolának a szülők együttműködése, a Városi Családsegítő és Gondozó Szolgálat Gyermekjóléti Szolgálat, a Zirc Városi Gyámhivatal, a Nevelési Tanácsadó, az Alkohol és Drogsegély Ambulancia, az iskolaorvos, a védőnői hálózat, a rendőrség gyermekvédelmi osztálya

A gyermekvédelmi törvény legfontosabb alapelve, hogy a gyermek nevelésére elsősorban a családja jogosult és köteles, amelyhez segítséget nyújt az állam, a helyi önkormányzatok, az ellátó szervek, kiépítve egy komplex gyermekvédelmi rendszert. E rendszer részei: a pénzbeli és természetbeni

ellátások, a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások, a személyes gondoskodást nyújtó szakellátások, a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések.

A felismerés lehetőségei:

A viselkedési jegyek megváltozása alapján, az iskola legfontosabb feladata a felismerés. Vannak olyan magatartásbeli jegyek, amelyekből beilleszkedési és magatartásbeli zavarokra lehet következtetni. Pl.

- ◆ a dohányzás, alkohol, drog fogyasztásának felismerhető jelei
- ◆ természetellenes, infantilis viselkedés
- ◆ az életkornak nem megfelelő viselkedés
- ◆ nem megszokott szociális kapcsolatok
- ◆ deviáns, kitűnni vágyó magatartásformák
- ◆ elmagányosodás, bezárkózás
- ◆ depressziós jellegű magatartási jegyek

A segítségnyújtás lehetőségei:

- ◆ Pedagógiai módszerekkel:

A gyerek képességeit figyelembe nem vevő túlzott szülői elvárás miatt kialakult kudarchelyzetek megoldása, az ifjúságvédelmi felelős, az osztályfőnökök, nevelőtestület segítségével a következő módszerekkel:

- ◆ fogadóórák keretében történő beszélgetések
- ◆ egyéni négyszemközi beszélgetések
- ◆ osztályfőnöki órák
- ◆ megfelelő szakórák
- ◆ iskolai rendezvények
- ◆ tanulmányi kirándulások

Iskolán kívüli segítség bevonásával:

- ◆ a szülői házzal tartott folyamatos kapcsolat
- ◆ a kollégiumi nevelőkkel tartott folyamatos kapcsolat
- ◆ a nevelési tanácsadóval tartott folyamatos kapcsolat

A tehetség, és a képesség kibontakoztatásával kapcsolatos feladatok

A tehetség összetevői közül a kreativitást és a motivációt lehet tervezetten fejleszteni, ami természetesen visszahat az értelmi tényezőkre is.

- ◆ motivációt jelenthet a család, az iskola, a társak
- ◆ személyes célú is lehet a motiváltság:
- ◆ külföldi látogatás
- ◆ továbbtanulás
- ◆ egzisztencia megteremtése
- ◆ a tudás megbecsültsége
- ◆ az ismeretszerzés, tudás öröme

A tehetséggondozás területei:

- ◆ emelt óraszámú képzés
- ◆ szabadon választott órák
- ◆ egyéni foglalkozás
- ◆ differenciált órai foglalkozások
- ◆ egyéni konzultáció
- ◆ szakkörök
- ◆ szakkönyvek, folyóiratok ajánlása, megbeszélése
- ◆ egyénre szabott külön feladatok adása
- ◆ tanulmányi versenyre való felkészítés
- ◆ a diáksport Kör megyei és országos szakszövetség által rendezett bajnokságokra való felkészítés és versenyeztetés
- ◆ a tehetséges tanulók egyéni országos versenyekre való felkészítése és versenyeztetése
- ◆ külföldi sportkapcsolatok megszervezése sí és tenisz sportágakban

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok:

Az iskola legfontosabb feladatai:

- ◆ kiépíteni a családdal, a szülőkkel való kapcsolattartás rendszerét;
- ◆ kiépíteni a városi és megyei ifjúságvédelemmel foglalkozó szervezetekkel a kapcsolatot (családsegítő és gondozó szolgálat, városi gyámhivatal, nevelési tanácsadó stb.);
- ◆ a diákönkormányzat bevonása a gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos problémák megoldásába (ennek tervezhető színterei a diákfórum, diákközgyűlés, a diákönkormányzat rendszeres megbeszélései.);
- ◆ a tanulók jogainak és kötelességeinek közzététele a házirendben;
- ◆ a házirendet az osztályfőnökök minden évben a tanévkezdő osztályfőnöki órán ismertetik. A tanulók jogairól szóló törvényeket a könyvtárban mindenki számára hozzáférhetővé tettük;
- ◆ a tanulók a diák-önkormányzati képviselőiken keresztül, az évi diákfórumokon megrendezendő panasznapokon, az osztályfőnökök közvetítésével és a gyermek és ifjúságvédelmi felelősön keresztül véleményt nyilváníthatnak az őket érintő kérdésekben.;
- ◆ a tanuló a család anyagi helyzetétől függően kérelmére kedvezményes étkezésben részesül. A gyermek és ifjúságvédelmi felelős segítségével rendszeres és rendkívüli gyermekvédelmi támogatást kaphat szociális rászorultsága esetén;

Az indulási hátrányok csökkentésére felzárkóztató programok (korrepetálás, tanulószoba) állnak a tanulók rendelkezésére:

- ◆ a pályaválasztásra való felkészítés során a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók tehetőség gondozását az iskola felvállalja;
- ◆ az iskola vállalja az osztályfőnöki órákon (a családsegítő, a nevelési tanácsadó, a drogambulancia, a rendőrség szakembereinek és az ifjúságvédelmi felelős segítségével) személyiségfejlesztő, egészségvédő, drogrevenációs és a családi életre nevelés programjainak megvalósítását;
- ◆ mindezek mellett az iskolai gyermekvédelem legfontosabb feladata a prevenció, a gyerekek hátrányos helyzetének csökkentése, a veszélyeztetettség megszüntetésében segítségnyújtás, együttműködés a különböző szakemberekkel;
- ◆ A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenységekért alapvetően az intézmény vezetője felel.

A pedagógusok kötelesek együttműködni a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel.

A tanulókkal kapcsolatos feladatok:

- ◆ minden esetben a gyermekek érdekeinek védelme
- ◆ szociális ellátások számbavétele, így a tanulók lakhelye szerinti önkormányzatokkal és családsegítő szolgálatokkal kapcsolattartás;
- ◆ mentálhigiénés programok szervezése, a városi családsegítő szakembereinek segítségével, s az ő programjaiknak (kortársképzés, felkészítés az anyaságra stb) propagálása, segítése az iskolánk tanulói között;
- ◆ a tanulók számára hasznos elfoglaltságok ismertetése – Zirc Városi Ifjúsági referens programjainak segítése, propagálása (Városi diákújság, United Games Játékok, Gyermekkarácsony stb.)

- ◆ veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, intézkedések a hátrányos helyzetű tanulók esetén;
- ◆ a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű tanulók tanulási előmenetelének figyelemmel kísérése (az osztályfőnök segítségével) és a fogadóóráin (igény szerint) tanulás módszertani hibák kiigazítása, tanuljunk tanulni program.
- ◆ iskolai drog és bűnmegelőzési programok szervezése (pályázatok) a városi rendezvények propagálása (Zirci Bűnmegelőzési Napok);
- ◆ a gyermek és ifjúságvédelmi felelős feladata az iskolában jól látható helyen közzétenni a gyermekvédelmi feladatokat ellátó fontosabb intézmények címét és telefonszámát;
- ◆ pályázatok írása (pl: a Veszprém Megyei Önkormányzat által szociálisan rászoruló jó tanulók számára kiírt pályázat, stb.);
- ◆ a Regionális Ifjúsági Iroda által nyújtott lehetőségeket (címek, pályázatfigyelő stb) figyelemmel kísérni, propagálni;
- ◆ ismertető, szóróanyagok gyűjtése, propagálása (pl. Veszprémi Est, drogpreevenciós kiadványok stb.);
- ◆ a családlátogatás – különösen a tanköteles gyerekek igazolatlan mulasztásainak jelzése miatt, a rendszeres óralátogatások elérése érdekében;
- ◆ mindezen munka hatása érdekében a tanári közösség szemléletformálása, hozzáállásának megváltoztatása érdekében szakirodalom gyűjtése, ajánlása, szóróanyagok propagálása;
- ◆ felmerülő probléma esetén azonnali segítségnyújtás;
- ◆ a Diákönkormányzat bevonása a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos problémák megbeszélésébe és megoldásába;
- ◆ különösen jó kapcsolat kiépítése az osztályfőnökökkel az információk áramoltatása miatt;
- ◆ a fenti feladatokat elsősorban az ifjúságvédelmi felelős látja el az osztályfőnökkel, a nevelőtestület tagjaival és a szülőkkel együttműködve.

Felzárkóztatást segítő programunk

Az érdemi felzárkóztatást az ismeretek felmérésével kell kezdeni.

- ◆ A tudásszint felmérése történhet:
 - ⇒ feladatlapokkal, értékeléssel
 - ⇒ lehet folyamatos (pl. egy hónap alatt kiderülnek az alapvető hiányosságok
 - ⇒ A tanulók egy részének elegendő az egyszeri felzárkóztatás, egy része viszont, különösen a beilleszkedési magatartási zavarokkal küszködő illetve a szociális hátránnyal induló tanulók igénylik a folyamatos segítségnyújtást.

A felzárkóztatás módjai a következők lehetnek:

- ◆ tanulószobai foglalkozások
- ◆ egyéni foglalkozások
- ◆ számítógéptermi és könyvtári ügyelet igénybe vétele
- ◆ a tanulási módszerekben történő egyéni segítségnyújtás (pl. osztályfőnöki órákon illetve egyénenként)
- ◆ tanulók egymás közötti szervezett segítségnyújtása
- ◆ tanórai differenciált foglalkoztatás

A szociális hátrányok leküzdésének programjai

Az iskolai gyermekvédelem egyik legfontosabb feladata a gyerekek hátrányos helyzetének csökkentése, együttműködve a megfelelő szakemberekkel. A pedagógusok kötelesek együttműködni a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában és megszüntetésében az ifjúságvédelmi felelőssel.

A szociális hátrányok leküzdésében a következő iskolai lehetőségeink vannak:

- ◆ a tanulók a diák-önkormányzati képviselőiken keresztül véleményt nyilváníthatnak az őket érintő kérdésekben
- ◆ az indulási hátrányok csökkentésére felzárkóztató programok állnak a tanulók rendelkezésére (korrepetálás, tanulószoba)
- ◆ a pályaválasztásra való felkészítés során a szociálisan hátrányos tanulók tehetséggondozását az iskola vállalja
- ◆ a hátrányos helyzetű tanulók tanulmányi előmenetelének figyelemmel kísérése (osztályfőnökök, szaktanárok)
- ◆ a tanulás módszertani hibák kijavítása, a helyes tanulási módszerek elsajátítása (ifjúságvédelmi felelős fogadóórái)
- ◆ iskolai programok szervezése (drog és bűnmegelőzési előadások)
- ◆ az iskolában jól látható helyen közzé tenni a gyermekvédelmi feladatokat ellátó fontosabb intézmények címét, telefonszámát
- ◆ a Veszprém Megyei Önkormányzat által a szociálisan rászoruló tanulók számára kiírt pályázat figyelemmel kísérése és igénybevétele
- ◆ ismertető, szóróanyagok gyűjtése, propagálása
- ◆ a tanulók hiányzásának figyelemmel kísérése és a megfelelő intézkedések megtétele
- ◆ rendszeres családlátogatás a rászoruló tanulók esetében
- ◆ a tanári közösség szemléletformálásának érdekében szakirodalom gyűjtése, ajánlása, szóróanyagok propagálása
- ◆ az alanyi jogon járó szociális támogatás rendszer ismertetése tanulókkal és szülőkkel

A szociális hátrányokkal küzdő tanulók felderítésében az iskolát segítik:

- ◆ a Városi Családsegítő
- ◆ a Nevelési Tanácsadó
- ◆ a Városi Önkormányzat Gyámügyi- és Szociálpolitikai Hivatala

A fent megnevezett szervezetekkel az ifjúságvédelmi felelősön keresztül tartjuk a kapcsolatot.

Az iskolán belül az ifjúságvédelmi felelőst segítik elsősorban az osztályfőnökök, a nevelőtestület és a szülői munkaközösség a szociális hátránnyal küzdő tanulók felderítésében.

Egészségnevelési program

Célok és feladatok

- ◆ *Egységes, prevenciós szemlélet kialakítása az egész iskolában (tantestület, diákok, technikai dolgozók, szülők)*
- ◆ *az elsődleges prevenció értelmében esélyt és eszközt kell adni a fiataloknak, hogy a káros szenvedélyektől mentes, egészséges, produktív életvezetést folytathassanak*

- ◆ *készségekkel, jártasságokkal kell felruházni a fiatalokat, hogy testi-lelki jól-létük megtartása legyen az életcéljuk.*
- ◆ *a serdülőkorú fiatalok életvezetési szokásainak kialakításához, egészségmagatartásának kialakításához életmintákat adjon az iskola egészségnevelési programja, hogy a felnőtt életükben legyenek képesek egészséges életvitelt kialakítani, a konfliktusaikat megoldani.*
- ◆ *támogatást nyújtani a serdüilőknek a káros függőségekhez vezető szokások (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, rossz táplálkozás, tv- videó függőség, játékszenvedély stb.) kialakulásának megelőzésében.*
- ◆ *fel kell vállalni a felelős, örömteli párkapcsolatra, a családi életre való felkészítést, így a szexuális kultúra és magatartásminták megismertetését is.*
- ◆ *a pszichés egészség fontos része a reális önértékelés és önismeret, így ezek technikájának megismertetése is fontos feladat.*
- ◆ *a teljesítmény zavarokkal küszködő fiatalok számára a tanulási módszerek, technikák tanítása*
- ◆ *az egészségügyi prevenció tartalmilag fontos része a drogprevenció.*

Másodlagos prevenció: a betegségek megelőzése céljából időszakosan végzett szűrések, vizsgálatok, oltások az egészséges fiatalok körében

- ◆ *iskolaorvos feladata a beteg gyerekek ellátása.*

Az iskolában a testi-lelki egészségnevelésért a tantestület minden pedagógusa mellett kiemelten dolgozik:

Dr. Gelencsér Mária iskolaorvos

Sziládi Jánosné iskolai védőnő

Kovács Csilla ifjúságvédelmi felelős

II. Intézményen kívüli segítők

1. *Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Intézményi Társulása Olaszfalu,*

Címe: 8420. Zirc, Rákóczi tér 15/b.

Feladata: A Zirc környéki települések közül Bakonybél, Bakonyoszlop, Bakonyszentkirály, Borzavár, Csesznek, Lókút, Nagyesztergár, Olaszfalu, Pénzesgyőr, Porva településeken látja el a családsegítést és a gyermekjóléti szolgálatot.

2. *Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Intézményi Társulás*

Címe: 8420. Zirc, Alkotmány u. 14.

Feladata: zirci gyermekeink körében látja el a családsegítést és a gyermekjóléti szolgálatot.

3. *Nevelési Tanácsadó*

Címe: 8420. Zirc, Rákóczi tér 1.

Feladata: pszichológusai, fejlesztő pedagógusai nyújtanak segítséget tanulóinknak

4. *Alkohol- Drogsegély Ambulancia*

Címe: 8200. Veszprém, Pápai út 37/b.

Feladata: A drogprevenció keretében az OM és a GYISM pályázati lehetőségeinek felhasználásával az iskola tanulóinak, tanárainak és a szülőknek tartandó előadások, prevenció.

Az iskolában a testi-lelki egészségnevelésért a tantestület minden pedagógusa mellett kiemelten dolgozik:

Dr Gelencsér Mária iskolaorvos

Sziládi Jánosné iskolai védőnő

Kovács Csilla ifjúságvédelmi felelős

III. Az iskolai egészségnevelés színterei:

1. *Tanórák: iskolánkban nincs egészségtan tantárgy, így a 10. évfolyamos kémia és a 11. évfolyamos biológia órák keretei közé illeszhető az egészségnevelés.*
2. *Osztályfőnöki órák keretében megvalósuló program*

Első lépés:

Az iskola ifjúságvédelmi felelőse minden évben a bejövő elsősök körében, névtelenül íratott tesztkérdésekkel felméri a tanulók:

- *a családi környezetét*
- *esetleges szociális problémáit*
- *az ott ható nevelési elveket*
- *általános egészségi állapotát*
- *baráti környezetük, pihenési, szórakozási szokásait*
- *fiatalok véleményét a szerfogyasztásról*
- *ismereteiket az alkohol, a cigaretta és a drogfogyasztás veszélyeiről*
- *ismereteiket a különféle szerekről,*
- *a kortárs csoport befolyásoló erejét*
- *a nemet mondás készségét.*

Második lépés:

A feldolgozott kérdésekre és feltárt problémákra a választ az osztályfőnöki órák keretében megvalósuló programba illesztjük be. A kerettanterv szerint minimum 10 osztályfőnöki órának kell az egészséges életmódra nevelést szolgálnia.

9. osztály (10 órában)

- *önismeret, önbizalom (pszichológiai játékok, Nevelési Tanácsadó pszichológusainak segítségével)*
- *beilleszkedés, közösség kialakítása, a közösség értékei, normái*
- *pozitív önértékelés, önmagam elfogadása, énkép erősítése*
- *kommunikáció, kapcsolattartási készségek, érzelmek kifejezése (önmagunkban is, másokban is felismerni az érzelmeket, feszültségeket, azok okát)*
- *a serdülőkor testi-lelki, higiénés, pszicho-szexuális változásai (nemi érés, a testi változások – fokozott higiénia)*
- *egészséges táplálkozás (mindennapi és ünnepi evési, ivási szokásaink)*
- *dohányzás*
- *alkohol*
- *drog*
- *balesetvédelem*

10. osztály (10 órában)

- *önismeret fejlesztés*
- *egészséges önérvényesítés (személyes hatékonyság növelése)*
- *konfliktuskezelés*
- *agressziókezelés (médiá, tv, Internet)*
- *szorongások, félelmek oldása, kezelése*
- *dönteni tudás: a NEM-et mondás*
- *pszicho-szexuális fejlődés, szexuális kultúra, fogamzásgátlás*
- *táplálkozási zavarok: - fogyókúra (anorexia, bulémia)
-testépítés*
- *dohányzás, alkohol*
- *drog*
- *fertőző betegségek (nemi) AIDS, hepatitisz*
- *családon belüli bántalmazás*

11. évfolyam (10 óra)

- *egészség, mint érték*
- *a betegség fogalma*
- *egészségmegőrző magatartás: helyes idő és erőbeosztás, testmozgás, pihenés, aktív pihenés az életkori és szociokulturális viszonyoknak megfelelően*
- *a megbetegedések pszichés tényezői: stressz, idegesség, teljesítményzavarok, tanulási módszerek*
- *párkapcsolati kultúra*
- *kortárs kapcsolatok problémái*
- *környezetünk és egészségünk kapcsolata, környezethez való felelős viszonyunk kialakítása*
- *dohányzás, alkohol, drog*

12. évfolyam: (10. óra)

- *élethelyzetek és megoldások*
- *párválasztás*
- *családtervezés, felkészítés a családi életre*

- életminőség összetevői: munka, család, jövedelem, szabadidő, szórakozás
- a közösségért (társadalomért) érzett felelősség – alapvető emberi értékek megfogalmazása
- viselkedéskultúra
- pályaválasztás
- kommunikációs nehézségek
- társas kapcsolatok etikai kérdései
- dohányzás, alkohol, drog

Az osztályfőnöki órákhoz a következő segédletek állnak rendelkezésünkre

- AGORA Magán? terület OXY
Oktatófilm a pattanásos bőr okozta kellemetlenségekről (15 perc)
- Egy nap döntöttem: Drog helyett élet
Doszpod Béla filmje (45 perc)
- Mielőtt – drogprevenció
OM által kiadott videofilm
- Fogamzásgátlás, családtervezés
OM által kiadott videofilm
- Czeizel Endre: Szexfilm 1. és 2.
- Gyökerek és szárnyak,
OM Család 1-4 és 5-8. rész
- Ne dőlj be (OM Nemzetközi Migrációs Szervezet)
Külföldi munkaígéret
- Szemét egy film – Hulladék Munkaközösség
- Mi lesz a szeméttel?
Hulladék Munkaközösség – Aurion Kft, 2001 oktató CD ROM-1.0
- Előzzük meg a vízbaleseteket! A vizek általános veszélyei és a Balaton – Magyar Vöröskereszt, 2002
- Drogenciklopédia
Ismerni-nem megismerni EPC Kft 1998 oktató CD-ROM

A Zirci Szociális Szolgáltató Központ (melynek a Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálat Intézményi Társulás is része) mentálhigiénés szakembere nyújt segítséget az osztályfőnöki órák témáinak feldolgozásában.

Az általuk ajánlott és feldolgozandó videófilmek listája

- Egy fiatal alkoholista élete (70 perc)
- Gyermek, kábítószer, alkohol (25 perc)
- És veled mi lesz?
A fogamzásgátlás módszerei (30 perc)
- AIDS – Napló (30 perc)
A szexuális úton terjedő betegségekről
- Szexuális viselkedési formák
(homoszexualitás, transzvesztita, lesbikusok, frottőrizmus)
- A drogok rabságában
(alkohol, kábítószer, gyógyszerfüggőség)

3. Az egészségnevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások

Ezek egyúttal lehetőséget nyújtanak különböző szakmai szervezetekkel, civil szervezetekkel való együttműködésre is.

- *A Veszprémi Rendőrkapitányság Bűnmegelőzési osztálya (évek óta rendszeresen) tart iskolánk mindenkor 9. évfolyamos osztályainak előadássorozatát a fiatalok büntethetőségéről, a fiatalkorúak életviteli sajátosságairól, problémáiról. Külön hangsúlyt fektetve a drogfogyasztással kapcsolatos jogi tudnivalókra.*
- *Az Intimzóna keretein belül a Cholnoky Ferenc Megyei Kórház Tiniambulanciájának nőgyógyásza tart felvilágosító előadást az iskolánk 10. évfolyamos tanulói számára.*
- *A zirci Szociális Szolgáltató Központ évről évre a következő lehetőségeket kínálja diákjainknak is. (nyert pályázatokról függően).*
- *A Reguly Antal Szakképző Iskola Kollégiumában (ahol a mi diákjaink is laknak) Egészséges életkezdés címmel tart beszélgetéssorozatokat.*
- *Kamaszklub*
- *Kortásképzés*
- *Filmklub – Szenvedélybetegségekkel kapcsolatos filmek feldolgoása*
- *Alkoholmentes Disco*
- *A Zirci Városi Diáknap rendezvénysorozatának önismereti játéka*
- *Zirc város ifjúsági referense által szervezett Buli: Zirc Város évenkénti rendezvénysorozata a család és barátság jegyében, ahol sportvetélkedők, sportos játékok, drogsátor, véradás, kultúralt szabadidős foglalkozások várják diákjainkat és családjukat.*

4. Iskolai rendezvények – sport

A prevencióban kiemelkedő szerepe van a sportprogramoknak.

- *III. Béla Napok keretében minden 2. évben sportnapok – Túra? Parkerdő!*
- *III. Béla Napok keretében ehhez kapcsolódva és a Művészeti Szakközépiskola profiljához; plakátok, képek, montázsok segítségével „fogalmazzanak” meg diákjaink az egészséges életmóddal kapcsolatos tárgykörökből témákat és rendezzünk kiállítást, amelyet a város többi iskolájának diákjai is megnézhetnek, ezáltal szorosabb együttműködést alakítva ki a helyi közösségekkel!*

5. Mindennapi testedzés programja

6. Információáramlás

- *Faliújság ifjúságvédelmi felelős gondozásában*

- *Az ifjúságvédelem rendszerében a gyerekek számára segítséget nyújtó intézmények címe, telefonszámai*
- *Ifjúságvédelmi magazinok és kiadványok (KIDS), könyvek kölcsönzése, a könyvtárban egy olvasó sarok kialakítása.*
- *A szülők számára drogprenvenációs előadások és egészségneveléssel kapcsolatos szülői értekezletek szervezése*
- *„Tiszta iskoláért” mozgalom megszervezése*

IV. Iskolai drogsratégia

A legfontosabb igényünk, hogy a mindennapok gyakorlatában valósuljon meg az egészségnevelés mellett a drogprenvenáció is.

Átfogó, egészségügyi, szociális, jogi ismereteket kell adni a drogfogyasztás háttéréről, az arra utaló jelekről, a drogok hatásairól és következményeiről. Ki kell alakítani azokat a készségeket, magatartásformákat, amelyek esélyt teremtenek arra, hogy a fiatalok képessé váljanak a drogok visszautasítására. Az egészséges életmódra nevelésben hangsúlyos a drogprevenció.

A droghasználat megelőzésében a szabadidős tevékenységek kínálatának bővítése játszhat nagyon fontos szerepet.

A kábítószer-fogyasztás alternatívájaként a sport lenne a legkívánatosabb.

Iskolánk a Diákönkormányzat szervezésében a következő programokat, szabadidős tevékenységeket kínálja:

- *diáknap –a III. Béla Napok keretében*
- *elsős avató, befejezése disco*
- *jelmezbál*
- *gimi-bál*
- *teaház*
- *III. Béla napok kulturális rendezvényei, vetélkedő*

Az iskolai drogprevenció csak iskolán belüli összefogással és az iskolán kívüli kapcsolattartással lehetséges.

Iskolán belüli összefogás

- *a tantestület rendszeres esetmegbeszélő gyűlései*
- *nevelési értekezlet*
- *team-munka megvalósítása: vezetőség, iskolaorvos, pszichológus, védőnő, ifjúságvédelmi felelős, osztályfőnökök, kollégiumi nevelők, diákönkormányzatot támogató tanár részvételével.*

Iskolán kívüli kapcsolattartás:

- *iskolaorvos*
- *védőnő*
- *pszichológus*
- *Nevelési Tanácsadó*
- *drogambulancia*
- *gyámügy*
- *gyermekvédelem rendszere*
- *helyi önkormányzat*
- *kisebbségi önkormányzat*
- *rendőrség*
- *Család! szülők, (szülői értekezlet, fórum)*

Az iskola számára fontos lenne egy drogkoordinátor (továbbképzések, ifjúságvédelmi felelős)

AZ ISKOLA-EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLAT VÉLEMÉNYE AZ ISKOLAI EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI-NEVELÉSI PROGRAMJÁRÓL

.....

Dátum,

P.H.

aláírás

A mindennapos iskolai testedzés programja

- ◆ *Az egészségfejlesztő iskolai testmozgás program célja a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel, hiszen tapasztaljuk, hogy a modern kor és az azzal együtt járó technológiák, az embert olyan életmódba kényszeríthetik, amely a mozgásszegény életmódhoz, a fizikai képességek hanyatlásához vezethet, áttételesen előidézve ezzel a szellemi teljesítmény romlását is. Az iskolai testnevelés és a sport keretei között az egészségnevelés, a szociális kompetenciák, a csapatmunka, valamint a társakkal történő kreatív együttműködés egyaránt fejleszthető.*
- ◆ *Az iskolánkban a 2004/2005-ös tanévben a tervezet szerint minden tanulónk számára a lehetőség biztosított a mindennapos testedzés megvalósításához. A kötelező tanórai foglalkozások keretén belül minden évfolyam, minden osztály a heti két testnevelési órán vesz részt.*
- ◆ *A könnyített és gyógytestnevelésre utalt tanulók heti három órában – kötelező jelleggel – uszodai és tornatermi gyógytestnevelésben részesülnek.*
- ◆ *A délutáni nem kötelező tanórai foglalkozások keretein belül – heti öt órában – „tömegsport” testnevelési órák biztosítják a lehetőséget a sportoláshoz. Amelyeken a különböző sportágak házi bajnokságait rendezzük és a sportágak gyakorlási lehetőséget biztosítjuk.*
- ◆ *A sportszertárban kialakított kondicionáló terebben az erősítő testedzés lehetőségei biztosítottak a diákjaink számára*
- ◆ *Az iskolai sportudvarban kialakított három salakos és egy műanyag teniszpálya lehetőséget biztosít szinte egész évben a tenisz sportág egyéni üzése. Téli időszakban a tornateremben a sportág alapjainak elsajátítására van lehetőség „tömegsport” órák keretében tartott oktatásokon.*
- ◆ *Diák sportkör keretén belül – heti négy óra – a kosárlabda, tollaslabda, tenisz sportág edzéseire vehetnek részt tanulóink. A legjobbak MDSZ által rendezett Diákolimpiákon indulhatnak.*

A heti tervezett időbeosztás:

Hétfő	délelőtt:	testnevelési órák
	délután:	tömegsport (1 óra)
Kedd	délelőtt:	testnevelési órák
	délután:	gyógytestnevelés (uszoda), DSK (2 óra)
Szerda	délelőtt:	testnevelési órák
	délután	tömegsport (2 óra)
Csütörtök	délelőtt:	testnevelési órák
	délután:	gyógytestnevelés, tömegsport órák (2 óra)
Péntek	délelőtt:	testnevelési órák
	délután:	DSK (2 óra)

A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

Cooper-teszt:

- 12 percig futás
- helyből távolugrás páros lábbal
- hanyattfekvésből felülés
- karhajlítás és nyújtás (maximum időtartam nőknél 1,5 perc, férfiaknál 3 perc)
- hasonfekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan (maximum időtartam 4 perc)

Értékelési rendszer az általános fizikai teherbíró képesség minősítéséhez:

- I. Általános izomerő, erőállóképesség (maximum 63 pont)
- II. Cooper-teszt 12 percig futás, vagy gyaloglás (maximum 77 pont)

Az általános fizikai teherbíró képesség minősítése és értelmezése.

A környezeti nevelési programja**1 ALAPOK****1.1. TÖRVÉNYI HÁTTÉR**

Az Alkotmány környezetvédelemmel kapcsolatos paragrafusai:

- ◆ 8. § A Magyar Köztársaság elismeri az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait, ezek tiszteletben tartása és védelme az állam elsődrendű kötelessége.
- ◆ 16. § A Magyar Köztársaság különös gondot fordít az ifjúság létbiztonságára, oktatására és nevelésére, védelmezi az ifjúság érdekeit.
- ◆ 18. § A Magyar Köztársasági elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.
- ◆ 70. § A Magyar Köztársaság területén élőknek joguk van a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez.

Környezet- és természetvédelmi jogszabályok

Környezetvédelmi törvény (1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól). A törvény célként az ember és környezete harmonikus kapcsolatának kialakítása, a környezet elemeinek és folyamatainak védelme és a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosítását fogalmazza meg.

Legfontosabb alapelvei: a megelőzés, az elővigyázatosság, a leghatékonyabb megoldás, a helyreállítás, a felelősség, az együttműködés, a tájékozódás és a nyilvánosság.

A törvény 54. § 1. Cikkelye szerint „minden állampolgárnak joga van a környezeti ismeretek megszerzésére és ismereteinek fejlesztésére.” A nevelés állami és önkormányzati feladat. Leg-

fontosabb dokumentumaként a NAT-ot, a Nemzeti Környezetvédelmi Programot (illetve annak részeként a Nemzeti Környezet-egészségügyi Akcióprogramot) említi.

A Természetvédelmi törvény (1996. évi LIII. törvény) kimondja, hogy a természeti értékeink védelme, a természetvédő szemlélet kialakítása elsődleges állami feladat. Kiemelt szerepet kell biztosítani a természet értékeinek megóvásában a civil szférának, az állampolgároknak, hiszen a nemzeti kincsnek minősülő természeti értékeink megőrzése az állampolgárok és önszerveződő csoportjaik aktív részvétele nélkül nem lehetséges.

Az 1997. évi XLI. törvény a halászatról és a horgászatról is számos környezeti nevelési feladatot tartalmaz (tanfolyamok, vizsgák, fajismeret, természetvédelem).

A géntechnológiai tevékenységről szóló XXVII. Törvény 30. és 31. §-a foglalkozik az oktatással, a képzéssel és a tájékoztatással, Ennek értelmében „Az állami feladatok ellátása során a Kormány gondoskodik arról, hogy a géntechnológiával módosított szervezetek felhasználóival, fogyasztóival az iskolai és az iskolán kívüli oktatás, képzés, tájékoztatás keretében ismertetése kerüljön a géntechnológia lényege és alkalmazásai, az így módosított szervezetek használatának környezeti, egészségügyi, gazdasági, társadalmi hatásai és kockázatai.”

Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. Évi XXVIII. Törvény célja, hogy elősegítse az állatvilág egyedeinek védelmét, fokozza az emberek felelősségtudatát az állatokkal való kíméletes bánásmód érdekében, valamint meghatározza az állatok védelmének alapvető szabályait. A törvény kimondja, hogy az oktatás során állatkísérletek elvégzésére a diákokat nem lehet kötelezni.

A nemzeti Környezetvédelmi Program (a Kormány 2031/1998. Határozata) helyzetértékelése szerint: „A környezetvédelemben felmerülő problémák jelentős része vezethető vissza arra a tényre, hogy Magyarországon még nem megfelelő szintű a környezeti tudatosság foka. A lakosság ismeretei a környezetről, a környezetvédelemtől, annak megóvásáról hiányosak, és többnyire nem megfelelő színvonalúak.” A társadalmi részvétel és tudatosság erősítésében kiemelkedő szerepe van a közoktatási, felsőoktatási és kulturális intézményekben folyó tevékenységnek.

1999-ben elkészült a Nemzeti Biodiverzitás Stratégia, a Globális Környezeti Alap és az UNEP (ENSZ) támogatásával. Az akcióprogram elkészítését az 1992-es Rió de Janeiróban megrendezett Környezet és Fejlődés Konferencián aláírt – általunk 1995-ben ratifikált biodiverzitás egyezmény – tette feladatunkká. E szerint minden államnak joga és kötelezettsége megőrizni saját természeti értékeit, gazdaságát, és az abból szerzett tudást. Az csak társadalmi összefogással valósítható meg.

A 2000. évi Hulladékgazdálkodásról szóló XLIII. Törvény 54. §-a kimondja, hogy a Kt. 54-55. §-ában foglaltak alapján a hulladékgazdálkodással kapcsolatos ismereteket oktatni kell, azok a Nemzeti Alaptanterv részét képezik. Ezeknek az ismereteknek az oktatásával és terjesztésével – az állami, önkormányzati intézmények és más szervezetek összevonásával, valamint közszolgálati hírközlő szervek igénybevételével – elő kell segíteni, hogy a társadalom környezeti kultúrája növekedjen.

Egészségügyi jogszabályok

A Nemzeti Környezet-egészségügyi Akcióprogram (1996) 9.5 pontja részletesen foglalkozik a környezet-egészségügy oktatásával, nevelésével. Az oktatás, nevelés és szakképzés környezet-egészségügyi feladatait két nagy területre osztja:

- ◆ *Környezet-egészségtani szakismeretekre és módszerekre azoknak a szakembereknek van szükségük, akiknek ez munkakörükkel közvetlenül összefügg. Számunkra ezt a képzés során a képzési követelmények előírják.*
- ◆ *A környezetegészség kultúrája ugyanakkor az életvitel részeként a hétköznapi tudás és szokásrendszer egyik fontos eleme, minden embert érintő kulturális tényező. E kultúra az emberek életviteli szokásaiban, életmódjukban, értékrendjükben tükröződik. Kialakulása a családi szocializációban kezdődik, később az intézményes nevelés, oktatás és az iskolarendszeren kívüli hatások együttesen formálják.*

*1998-ban, Koppenhágában a WHO Európai Regionális Bizottsága elfogadta az **Európai Egészség 21**. Nyilatkozatot, amelynek célkitűzései többek között kimondják, hogy 2015-re a lakosságnak a társadalom minden rétegében egészségesebb életmódot kell kialakítani, és hogy a régió lakosságának olyan biztonságosabb fizikai környezetben kell élnie, ahol az egészségre veszélyes szennyező anyagok nem haladhatják meg a nemzetközileg elfogadott határértékeket.*

*Az Egészségügyi Világszervezet számos idevonatkozó dokumentuma, az „Egészség 21” Regionális Stratégia szakmai háttérrel nyújt a hazai az „**Egészség évtizedének Johan Béla Nemzeti Programja**” 2002 kidolgozásához. Előzménye a Nemzeti Népegészségügyi Program (10662001 Kormányhatározat). A Program illeszkedik az EU népegészségügyi prioritásaihoz, és hazánk uniós csatlakozása további lendületet ad a sikeres végrehajtásnak.*

Közoktatási jogszabályok

*A közoktatásról szóló 1995. évi LXXIX. többszöri módosított **törvény** szerint a pedagógiai programok felülvizsgálatánál, az eddiginél nagyobb hangsúlyt kell fordítani a gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésével kapcsolatos feladatokra, s a nevelés elsőrendű jelentőségű. A pedagógiai programok átalakításánál a személyiség és közösség fejlesztés megtervezésében kiemelt hangsúlyt kell fektetni a NAT kiemelt közös követelményeire, köztük a környezeti nevelésre.*

A 41. § 6. pontja szerint az iskola „felderíti a gyermekek és tanulók fejlődését veszélyeztető okokat, és pedagógiai eszközökkel törekszik a káros hatások megelőzésére, illetőleg ellensúlyozására. Szükség esetén a gyermek, a tanuló érdekében intézkedést kezdeményez”.

Az iskolai munkát tartalmi alapjaiban szabályzó közös követelményei között találjuk a környezeti nevelést. „A környezeti ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt legyen a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv.”

*A **Nemzeti Alaptanterv** kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 243/2003. Sz. kormányrendelet kiemelt fejlesztési feladatként definiálja a környezeti nevelést. Elengedhetetlenül szükséges a NAT részeként a környezetvédelmi, természetvédelmi oktatás továbbfejlesztése. A felsőfokú oktatásban a program időszakának végére (2003) el kell érni, hogy minden hallgató részesüljön környezetvédelmi, természetvédelmi oktatásban.*

*1998-ban tizenhárom környezeti neveléssel foglalkozó társadalmi szervezet összefoglalta a környezeti nevelés eddig elért eredményeit és a **Nemzeti Környezeti Nevelési Stratégia** c. kiadványban megfogalmazta a közeljövő fontosabb feladatait. 2003-ban megjelent a kibővített, átdolgozott kiadás.*

Önkormányzati jogszabály

Az 1990. évi LXV. törvény a helyi önkormányzatokról kiemeli az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítését, a lakosság önszerveződő közösségei tevékenységének támogatását.

1.2 Helyzetkép

1. Belső környezet: az iskola

A III. Béla Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola 1969. óta működik a jelenlegi épületben. Intézményünk egy főépületből és a hozzá csatlakozó tornateremből, illetve a művészeti szakközépiskolát kiszolgáló helyiségekből áll. Az iskola helyi adottságai kitűnőek, az épület egy nagy, parkosított udvar választja el a főúttól. Az épülethez tartozik még három tenispálya és egy kézilabdapálya, ami a diákok egészséges életmódra nevelését szolgálja.

Az iskola épülete az építészeti szabványoknak megfelelő. A javításokat folyamatosan végzetik. A szellőztetés megoldott, a természetes világításról nagy ablakfelületek gondoskodnak. Az üvegfalak hátránya viszont napsütésben a nagy hőség. A nyílászárók cseréje a déli oldalon időszerű lenne. A megfelelő fény miatt a tantermek és a folyosók nagyobb mértékű zöldítése szükségszerű lenne.

Az épületen belül környezeti vizsgálatokhoz megfelelő, alapeszköz – készlettel ellátott természettudományos előadó áll rendelkezésünkre.

Iskolánkban a szelektív hulladékgyűjtés már működik. Az iskolai büfé „zöldítése” is cél, mivel nagyon sok az egészségtelenül táplálkozó gyermek.

2. Külső környezet: a település és a régió Zirc város egészséges környezetet tud biztosítani az itt élő és tanuló embereknek. A település rendelkezik szennyvíztisztító művel, a települési hulladékot a város egy részén szelektíven gyűjtik. S város környezetében több tanösvényt is kialakítottak a Bakony természeti értékeinek bemutatása céljából. Országszerte ismert a Bakonyi Természettudományi Múzeum, a zirci arborétum, amelyeket akár egy osztályfőnöki óra keretében is meg tudunk látogatni.

1.3 Erőforrások

A) Belső erőforrások

- ◆ **Tanárok:** az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájában példaértékű legyen a tanulók számára. Ahhoz, hogy az iskolai környezeti nevelés ill. oktatás közös szemléletben és célokkal valósuljon meg, ki kell alakítanunk, illetve tovább kell fejlesztenünk a munkaközösségek együttműködését.
- ◆ **Diákok:** Az iskola, minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kulturált magatartásra.
- ◆ **Tanárok és diákok.** A diákok a környezeti témákkal kapcsolatos ismereteiket a tanáraikkal való közös munka során tanórai és tanórán kívüli programok keretében sajátítják el. A diákok és tanárok együttműködése nélkülözhetetlen a környezetbarát iskolai környezet létrehozásában és megőrzésében is.
- ◆ **Tanárok és szülők.** Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit iskolánk is közvetíteni kíván.
- ◆ **Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak.** Az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói munkájukkal aktív részesei környezeti nevelési programunknak. Az iskolai adminisztráció területén fontos feladatunk, hogy csökkentsük a felesleges papírfelhasználást, folyamatosan gyűjtjük a hulladékpapírt. Példamutató, ha a tanulók látják, hogy az iskola épületének takarítása során környezetkímélő tisztítószereket használunk. Az iskolai szelektív hulladékgyűjtés továbbfejlesztéséhez a takarítók aktív, környezettudatos munkájára is szükség van.

B) Külső erőforrások

- ◆ *Fenntartó. Mivel a fenntartó határozza meg az általa fenntartott intézmények profilját és költségvetését, ezért a fenntartóval való kölcsönös együttműködés a környezeti nevelési programunk megvalósítása szempontjából is fontos. Az iskola igazgatójának feladata, hogy a fenntartóval való egyeztetés során a lehető legoptimálisabb helyzet megteremtését elérje.*
- ◆ *Környezeti neveléssel is foglalkozó intézmények. A tanórai és tanórán kívüli környezeti programot színesebb és tartalmasabbá teszi a különböző intézmények meglátogatása (pl. múzeumok, természetvédelmi területek).*
- ◆ *Hivatalos szervek. A hivatalos szervek egyik feladata annak ellenőrzése, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően, működik-e az iskola. Javaslatokra, véleményükre építeni kívánunk az iskolai környezet kialakításában.*

C) Anyagi erőforrások

- ◆ *Költségvetés. Az iskolai költségvetésből minden évben olyan felújításokat kell végezni, amelyek a környezetbarát és kulturált környezet megteremtését, továbbá a környezetkímélő működtetést szolgálják.*
- ◆ *Fenntartó. A fenntartó támogatása az iskola környezeti nevelés programjának megvalósításához elengedhetetlenül szükséges.*
- ◆ *Pályázatok. Az igazgatóhelyettes tájékoztatja a kollégákat a pályázati lehetőségekről, és segít a pályázatok elkészítésében. Az elnyert összeget teljes egészében arra a területre kell fordítani, amire a kiírás szól. A helyi szolgáltató cégek támogatását – mind anyagi, mind természetbeli – célszerű elnyerni.*

2. Alapelvek, célok

2.1. *Alapelvek, jövőkép, hosszú távú célok: iskolánk feladatának tekinti azt, hogy diákjaink a felnőtt életre megfelelő ismeretekkel, készségekkel és szemlélettel rendelkezzenek, hogy ne csak a saját pillanatnyi érdekeik szerint, hanem a Föld egészének fennmaradása érdekében cselekedjenek. Ennek eléréséhez a következő célok megvalósítását tartjuk szem előtt az iskolai élet valamennyi színterén.*

Általános célok, értékek

- ◆ *az egyetemes természetnek, (a Világegyetem egészének), mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is annak környezetével, kultúrájával együtt.*
- ◆ *a Föld egészséges folyamatainak visszaállítása, harmóniára törekvés*
- ◆ *a bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzése*

Pedagógiai célok

- ◆ *az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása*
- ◆ *az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése*
- ◆ *rendszer szemléletre nevelés*
- ◆ *ballisztikus (a világ oszthatatlan egész) és globális szemléletmód kialakítása*
- ◆ *fenntarthatóságra nevelés, az elveivel való azonosulás elősegítése*
- ◆ *a környezetetika hatékony fejlesztése*
- ◆ *érzelmi és értelmi, környezeti nevelés*
- ◆ *tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés*
- ◆ *tolerancia és segítő életmód kialakítása*
- ◆ *a környezettudatos magatartás és életvitel kialakulásának segítése*
- ◆ *az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése,*

- ◆ az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése
- ◆ az egészség és a környezet összefüggéseinek felismertetése
- ◆ a helyzetfelismerés, az ok-okozati összefüggések felismerése képességének kialakítása, fejlesztése
- ◆ problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség fejlesztése
- ◆ globális összefüggések megértése iránti igény felkeltése

Helyi célok, értékek

- ◆ természeti, épített, szociális környezetünk ismerete, óvása, fejlesztése
- ◆ helyi értékek és problémák feltérképezése
- ◆ helyi célok megfogalmazása (pl. faültetés, energiatakarékosság stb.)
- ◆ lakóhely megismerése
- ◆ hagyományok védelme: család, iskola, település, nemzet szinteken
- ◆ azonosságtudat fejlesztése
- ◆ a pozitív értékrend, egészséges életvitel irányítói igény alakítása
- ◆ a nevelés fontossága

Az iskola környezeti nevelési szemlélete

Napjainkban a világ figyelme a fenntartható fejlődés megteremtése, felé irányul. A fenntarthatóság ideológiai és tartalmi kialakítását az oktatásban kell elkezdenünk. A diákok számára olyan oktatást kell az iskolának biztosítania, amelyben a szakmai képzésen kívül hangsúlyt kapnak az erkölcsi kérdések és a környezettudatos életmód. Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy diákjaink ne elszigetelt ismereteket, szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet s benne az embert. Ezért fontos a természettudományos tárgyak összehangjának megteremtése. Iskolánkban a kémia, fizika, biológia tantárgyakat az Ember és természet munkaközösség fogja össze.

Az iskola az egyik legfontosabb színtere a környezeti nevelésnek. Az iskola, mint helyszín, járuljon hozzá a gyerekek személyiségének formálásához. Az intézmény hulladék-, energia- és vízgazdálkodása komoly nevelési erővel hat a diákokra és rajtuk keresztül a családok otthoni takarékoságára, életvitelére. A pedagógusok, dolgozók példamutatása nagymértékben segíti a fenntarthatóságára nevelés elveit, az állampolgári és egyéb közösségi felelősségtudat kialakulását.

2.2 KONKRÉT CÉLOK ÉS FELADATOK

Célok

- ◆ a szakórákon minden lehetőség megragadása a környezeti nevelésre
- ◆ a tanórán kívüli tevékenységek előtérbe helyezése, melyek fontosak a közösségformálás, az értékrend, a hagyományok, az azonosságtudat kialakítása szempontjából
- ◆ interaktív módszerek kipróbálása, alkalmazása (csoportmunka, önálló kísérlet, problémamegoldó gondolkodást fejlesztő feladatok)

Feladatok

- ◆ a művészeti oktatásban a környezetbarát technológiák fontosságát hangsúlyozni
- ◆ a város illetve annak környezetének megismerése
- ◆ a szelektív hulladékgyűjtés folytatása
- ◆ az iskolai büfé átalakítása „öko-büfévé”
- ◆ környező természetvédelmi területek illetve védelemre érdemes területek megismerése
- ◆ a házirend tartalmazzon „zöld” fejezeteket is, emelje ki a viselkedéskultúrát

3. TANULÁSZERVEZÉSI ÉS TARTALMI KERETEK

3.1 TANÓRAI KERETEK

A) Hagyományos tanórai foglalkozások

Magyar nyelv és irodalom

A tanulók

- ◆ ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását
- ◆ ismerjék meg közvetlen természetes- és mesterséges környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat!
- ◆ ismerjék meg az irodalmi művekben megjelenő természeti és környezeti értékeket, az ember és a természet közötti harmonikus kapcsolatok kialakulását
- ◆ legyenek képesek irodalmi szövegek alapján problémafelvetésekre, vitára, véleményalkotásra, érvelésre
- ◆ erősödjön esztétikai, erkölcsi érzékenységük
- ◆ tudatosan készüljenek az anyanyelv védelmére, a „nyelvi környezetszennyezés” elkerülése
- ◆ sajátítsák el a médiumok elemzésének technikáit

A tanulóknban

- ◆ alakuljon igénnyé a hatékony kommunikációra való törekvés, a jó problémafelvetés, vitakészség, véleményalkotási képesség
- ◆ növeljük a környezethez való, pozitív érzelmi és intellektuális közeledést a környezet- és természetvédelmi témájú könyvek feldolgozásával
- ◆ fejlesszük az egyéni és a közösségi kompetenciákat a drámajátékok segítségével

Történelem

- ◆ értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet
- ◆ tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására
- ◆ ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete
- ◆ legyenek képesek a globális problémákra megoldásokat keresni a természeti népek példáján keresztül
- ◆ értsék meg az egész világot érintő globális problémákat, és érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében

Idegen nyelv

A tanulók

- ◆ váljanak érzékennyé a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével
- ◆ legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit
- ◆ tudják más népek ilyen irányú tevékenységeit és ismerjék az idegen országok környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteit
- ◆ legyenek képesek a környezetvédelmi problémákra önállóan, csoportmunkában, projekt-munkában választ keresni
- ◆ állampolgári felelősségtudatuk fejlődjön

A tanulóknban

- ◆ alakuljon ki és fejlődjön a nemzetközi felelősség a környezettel szemben

- ◆ *fejlődjön az idegen nyelvi kommunikáció képessége, és fedezzék fel ennek lehetőségeit*

Matematika

A tanulók

- ◆ *váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják*
- ◆ *legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával*
- ◆ *tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni*
- ◆ *logikus gondolkodása, a szintetizáló és a lényegkiemelő képessége fejlődjön*
- ◆ *tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait*

A tanulóknál

- ◆ *alakuljon ki a rendszerben való gondolkodás*
- ◆ *alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségeket*

Fizika

A tanulók

- ◆ *váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára*
- ◆ *ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit*
- ◆ *ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő, és élettelen közötti kölcsönhatásokat*
- ◆ *tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra*
- ◆ *mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni*
- ◆ *ismereteik birtokában váljanak tetteik következményeit látó, előregondolkodó állampolgárrá*
- ◆ *ismerjék meg az alternatív energiahordozókat és forrásokat*

Kémia

A tanulók

- ◆ *rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel*
- ◆ *törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására*
- ◆ *legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére*
- ◆ *ismerjék a környezetüket legjobban szennyező anyagokat, törekedjenek ezek használatának csökkentésére*
- ◆ *ismerjék az emberi szervezetre káros anyagokat és ezek szervezetre gyakorolt hatásait, tartózkodjanak ezek kipróbálásától*
- ◆ *értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüeljék meg ezek gazdasági hatásait*

Földrajz

A tanulók

- ◆ *szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről*

- ◆ *érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit*
- ◆ *értsék meg, hogy a népek eltérő természeti és gazdasági körülményei, hagyományai meghatározzák gondolkodás módjukat, világszemléletüket*
- ◆ *értsék meg, hogy a társadalom-földrajzi változások, a felgyorsult fogyasztás a Föld erőforrásainak kimerüléséhez vezet*
- ◆ *ismerjék meg a globális problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit*
- ◆ *ismerjék, szeressék és őrizzék a természeti és az épített környezet szépségeit*

A tanulóknak

- ◆ *a környezet értékeinek megismerésével erősödjön a környezettudatos életmód iránti igény*
- ◆ *alakuljon ki az igény a szülőföld cselekvő felfedezésére*
- ◆ *fejlődjön közösségük, lakóhelyük, országuk, régiójuk és a világ problémáinak megoldásában való aktív részvételi készség*

Biológia

A tanulók

- ◆ *ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit*
- ◆ *ismerjék és szeressék a természeti és az épített környezetet*
- ◆ *ismerjék meg az élőlények alapvető szerkezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket*
- ◆ *legyenek tájékozottak a földi élővilág sokféleségét, valamint az emberek és biológiai környezetük közötti kapcsolatrendszerrel illetően*
- ◆ *ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat*
- ◆ *legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére*
- ◆ *sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat*

A tanulóknak

- ◆ *alakuljon ki ökológiai szemléletmód*
- ◆ *alakuljon ki a természeti és az épített környezet iránti felelősség*

Ének-zene

A tanulóknak

- ◆ *ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát*
- ◆ *ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait*
- ◆ *fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban*
- ◆ *vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét*
- ◆ *tudják, hogy az élő és az élettelen természet hangjai a zenében és a hétköznapokban egyaránt akusztikus élményt jelentenek*
- ◆ *fedezzék fel a zenei környezetszennyezést, és tudjanak ellene védekezni*

Rajz és vizuális kultúra

A tanulók

- ◆ *ismerjék meg a természet sokszínűségét, formagazdagságát*
- ◆ *ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát*
- ◆ *ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit*
- ◆ *ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére*
- ◆ *tudjanak példákat említeni a népi építészet, díszítőművészet hazai előfordulásaira*
- ◆ *ismerjék a természetes alapanyagok használatát*

- ◆ legyenek képesek alkotásokat létrehozni, melyek a természetről szólnak
- ◆ legyenek képesek a műalkotásokat környezeti nevelési szempontoknak megfelelően elemezni
- ◆ legyenek képesek alkotásokat létrehozni a környezeti nevelési témaköröknek megfelelően
- ◆ ismerjék a tárgyi világ formanyelvi elemeit, a tartalom és a forma összefüggését
- ◆ tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre
- ◆ kutassanak, fel ismerjenek meg helyi, népi építészeti emlékeket

Filozófia

A tanulók

- ◆ értsék meg, hogy a filozófia történetén keresztül megmutatható az ember és természet egységének megbomlása
- ◆ lássák, hogy milyen módon alakult ki az ember természet feletti uralomra jutása
- ◆ érzékeljék, hogy hogyan alakult ki a mai társadalmak manipulált fogyasztása
- ◆ legyenek képesek követni az értékek alakulását a különböző történelmi korokban
- ◆ véleményezze az értékrend-változás negatív következményeit
- ◆ értsék meg, hogy csak akkor őrizhetők meg környezetünk életfeltételei, ha észszerűen használjuk azokat, és tisztelettel közelítünk hozzájuk

Tánc és dráma

A tanulók

- ◆ tudjanak improvizálni természeti jelenségeket a tánc és dráma eszközeivel
- ◆ legyenek képesek adott szituáció megfogalmazására tartásképpen és mozdulatsorok segítségével (árvíz, erdőtüz, stb.)
- ◆ természethez való érzelmi kötődése erősödjön a drámajátékon keresztül
- ◆ sajátítsák el a néptánc elemeit, lássák benne a környezeti nevelési lehetőségeket

Informatika (számítástechnika és könyvtárhasználat)

A tanulók

- ◆ legyenek képesek az Interneten illetve a szakirodalomban információkat keresni konkrét, a valós életből vett példákat értelmezni, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni
- ◆ legyenek képesek a számítógép segítségével megszerezhető tudás szűrésére, váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására
- ◆ ismerjék meg az informatikában (pl. az Internet-használatban) rejlő környezetvédelmi lehetőségeket
- ◆ használják a világhálót kutatómunkára, ismeretszerzésre
- ◆ futtassanak környezeti elemek megváltozását figyelembevevő szimulációkat és statisztikai tesztek
- ◆ rendezzenek környezeti kérdésekről virtuális fórumot máshová járó diákokkal közösen
- ◆ szerkesszenek és nyomtassanak környezetvédelmi újságokat és poszttereket
- ◆ ismerjék meg a távközlési-informatikai berendezések környezetkárosító hatásait
- ◆ váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket informatikai módszerekkel demonstrálják (számítástechnika alkalmazása, könyvtárhasználat, irodalmi hivatkozások)
- ◆ legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére a különféle szoftverek (adatok táblázatos tárolása, kiértékelése, összefüggések vizsgálata, statisztikai módszerek alkalmazása) segítségével
- ◆ a számítástechnikai eszközök használata során valósítsák meg az anyag- és energia-takarékos alkalmazás feltételeit

Testnevelés

A tanulók

- ◆ *fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják, egészséges testi fejlődésüket*
- ◆ *győződjenek meg a mozgás jótékony hatásairól a különböző szervrendszerek működését tekintve*
- ◆ *legyenek tisztában azzal, hogy testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében*
- ◆ *értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezet-szennyezés az egészségre veszélyes*
- ◆ *igényeljék, hogy a sportoláshoz lehetőség szerint természetes anyagokból készüljenek az eszközök, és a tornaszerek*
- ◆ *sajátítsanak el régi magyar, mozgást igénylő népi játékokat*

A tanulóknban

- ◆ *tudatosítsa az egészség és a környezet komplexitását*
- ◆ *alakuljon ki az igény a higiénés normák betartására segítse az egészséges napi-heti-évszakos életritmus kialakulását*

B) Nem hagyományos tanórai foglalkozások

Nem hagyományos tanórai foglalkozás lehet minden olyan új tanítási tanulási módszer, amelynek a tantárgyak tananyagának elsajátíttatása a célja, de színtere nem a szokásos (45 perces) tanóra, s a helyszíne akár az iskolán kívül is lehet. A nem hagyományos tanórai foglalkozások közös és alapvető jellemzője, kritériuma a komplexitás. Ennek lényege:

- ◆ *a tantárgyakon átívelő ismeretek összekapcsolása, egy adott tartalom sokoldalú megközelítése*
- ◆ *a sokféleség összekapcsolódása a különféle tevékenységek által*
- ◆ *a természet és társadalom kapcsolatrendszerének ballisztikus megközelítése*
- ◆ *értelem és érzelem egysége*
- ◆ *módszerek sokfélesége*

Komplex tanulási lehetőségek:

1. *Terepi foglalkozások*
 - ◆ *terepgyakorlat*
 - ◆ *tanulmányi kirándulás*
2. *Játékok:*
 - ◆ *szituációs*
 - ◆ *drámajáték*
3. *„Akciónk”:*
 - ◆ *vetélkedők*
 - ◆ *pályázatok*
 - ◆ *újságkészítés*
 - ◆ *kiállítás rendezés*
 - ◆ *filmkészítés*
 - ◆ *interjú*
 - ◆ *kérdőív*
 - ◆ *iskolarádió működtetése*
 - ◆ *faültetés*
 - ◆ *kutatómunka*

4. *Látogatás*

- ◆ *Múzeum*
- ◆ *Állatkert*
- ◆ *Arborétum*
- ◆ *Szeméttelen*
- ◆ *Szennyvíztisztító*
- ◆ *Vízmű*
- ◆ *Nemzeti park*

5. *Versenyek*6. *Iskolazöldítés*7. *Jeles napok*

◆ <i>Február 2.</i>	<i>Vizes Élőhelyek</i>
◆ <i>Március 6.</i>	<i>Nemzetközi Energiahatékonysági Nap</i>
◆ <i>Március 22.</i>	<i>Víz Világnapja</i>
◆ <i>Március 23.</i>	<i>Meteorológiai Világnap</i>
◆ <i>Április 3.</i>	<i>Csillagászati Világnap</i>
◆ <i>Április 4.</i>	<i>Laboratóriumi Állatok Napja</i>
◆ <i>Április 7.</i>	<i>Egészségügyi Világnap</i>
◆ <i>Április 22.</i>	<i>Föld Napja</i>
◆ <i>Április 24.</i>	<i>Kísérleti Állatok Védelmének</i>
◆ <i>Május 8.</i>	<i>Nemzetközi Vöröskereszt Napja</i>
◆ <i>Május 10.</i>	<i>Madarak és Fák Napja</i>
◆ <i>Május 15.</i>	<i>Állat- és növényismeret Napja</i>
◆ <i>Május 15.</i>	<i>Nemzetközi Klímaváltozási Akciónap</i>
◆ <i>Május 18.</i>	<i>Múzeumi Világnap</i>
◆ <i>Május 24.</i>	<i>Európai nemzeti Parkok napja</i>
◆ <i>Május 31.</i>	<i>Dohányzásmentes Világnap</i>
◆ <i>Június 5.</i>	<i>Környezetvédelmi világnap</i>
◆ <i>Június 8.</i>	<i>Óceánok Világnapja</i>
◆ <i>Június 17.</i>	<i>Világnap az elsivatagosodás ellen</i>
◆ <i>Június 21.</i>	<i>A Nap napja</i>
◆ <i>Június 25.</i>	<i>Barlangok Világnapja</i>
◆ <i>Július 11.</i>	<i>Népesedési Világnap</i>
◆ <i>Augusztus 9.</i>	<i>Állatkertek Napja</i>
◆ <i>Szeptember 16.</i>	<i>Ózon Világnapja</i>
◆ <i>Szeptember 22.</i>	<i>Autómentes Nap</i>
◆ <i>Szeptember 23.</i>	<i>Takarítási Világnap</i>
◆ <i>Október 1.</i>	<i>Habitat Világnap</i>
◆ <i>Október 4.</i>	<i>Állatok Világnapja</i>
◆ <i>Október 8.</i>	<i>Természeti Katasztrófák Elleni Védekezés Világnapja</i>
◆ <i>Október 10.</i>	<i>Lelki Egészség Napja</i>
◆ <i>Október 15.</i>	<i>Nemzeti Gyaloglónap</i>
◆ <i>Október 16.</i>	<i>Élelmezési Világnap</i>
◆ <i>Október 21.</i>	<i>Földünkért Világnap</i>
◆ <i>Október 31.</i>	<i>Takarékossági Világnap</i>
◆ <i>November 17.</i>	<i>Füstmentes Nap</i>
◆ <i>November 27.</i>	<i>Fogyasztásszüneteltetési Nap</i>

- ◆ *December 1. AIDS el- leni Világnap*
- ◆ *December 29. Biodiverzitás Védelmének Napja*

3.2 **TANÓRÁN KÍVÜLI FOGLALKOZÁSOK**

Minden olyan foglalkozás, amely a nem hagyományos tanórai foglalkozások témakörében is megtalálható, de nem kerül be a tanítási naplóba.

A fentiekén kívül pl.:

- ◆ *szakkör*
- ◆ *tábor*
- ◆ *környezet- és természetismereti versenyek (pl. Bugát Pál)*

4. **MÓDSZEREK**

Játékok

- ◆ *szituációs*
- ◆ *memóriafejlesztő*
- ◆ *kombinációs*
- ◆ *ráhangelést segítő*
- ◆ *kapcsolatteremtést segítő*
- ◆ *drámapedagógia*

Modellezés

- ◆ *hatásvizsgálatok*
- ◆ *rendszermodellezés*
- ◆ *működő modellek készítése, elemzése*

Riport módszer

- ◆ *kérdőíves felmérés*
- ◆ *direkt riport*
- ◆ *fotóriport*

Projekt módszer

- ◆ *akció projektek*

Terepgyakorlati módszerek

- ◆ *terepgyakorlat*
- ◆ *tábor*
- ◆ *térképkészítés*
- ◆ *egyszerű megfigyelések*
- ◆ *célzott megfigyelések, mérések*

Aktív, kreatív munka

- ◆ *természetvédelmi és fenntartási munkák*
- ◆ *rekonstrukciós munkák*
- ◆ *madárvédelmi feladatok*
- ◆ *szelektív hulladékgyűjtés*
- ◆ *rend- és tisztasági verseny*

Közösségépítés

- ◆ *csoportszervezés a környezet – egészségügyi nevelés érdekében*

Művészeti kifejezés

- ◆ vizuális művészet a környezeti nevelésben
- ◆ irodalmi alkotások
- ◆ zeneművészet
- ◆ fotóművészet
- ◆ táncművészet
- ◆ népművészet
- ◆ esztétikai érzékenység fejlesztése
- ◆ a tanulók önkifejezése a művészetek nyelvén

5. TANESZKÖZÖK

Ismerethordozók tanulók számára:

Viszonylag nagy számban van:

Varga Zoltán: Állatismeret

Simon Tibor – Csapody Vera: Kis növényhatározó

A csapatmunkához használhatók (néhány példányban): határozók, térképek, ismeretterjesztő kiadványok

Tanárok számára: szakmai – módszertani kiadványok, különös tekintettel a környezeti nevelésben nem hagyományos tantárgyakat tanítók segítésére.

Eszközök:

Multimédiás segédanyagok, videofilmek, Internet-hozzáférés, ezek használatához szükséges hardverek (projektor, TV, video).

Vízvizsgálati és egyéb terepi mérőkészletek (mikroszkópok, faliképek)

Folyamatosan pótolni kell az elhasználadott vegyszereket, eszközöket, valamint lépést tartva a fejlődéssel, új eszközöket kell beszerezni. Az elavult eszközök cseréje időszerű lenne.

6. AZ ISKOLAI KÖRNYEZET

Feladatunk a mindennapi iskolai élet „fizikai” és szellemi környezetének átalakítása a környezeti nevelési program szellemében. Fontos megtervezni azt, hogy hogyan válhat az iskola környezetbaráttá, miképpen alakíthatja az ott dolgozók és tanulók életmódját környezettudatosabbá.

- ◆ anyag- és energiatakarékos iskolaiüzemeltetés
- ◆ pedagógusok, dolgozók példamutatása
- ◆ a szelektív hulladékgyűjtés következetes megvalósítása
- ◆ termék, folyosók zöldítése, a tantermek organikus díszítése
- ◆ a tömegközlekedési eszközök, a kerékpáros és gyalogos közlekedés népszerűsítése
- ◆ az ún. jeles napok beépülése az iskola mindennapi életében pl. egy témanap keretein belül
- ◆ a büfé árukészletének átalakítása, a kólás, chipses arculat „biová” varázsolása
- ◆ az iskolai ismeretterjesztés tanórán kívüli eszközeinek jobb kihasználása
- ◆ diákönkormányzat „zöld” tagozatának kialakítása

7. KOMMUNIKÁCIÓ

7.1 *Az iskolán belüli kommunikáció szerves része a szemléletformálásnak, ezért rendszeresen kihasználjuk a lehetőségeit, hogy megértessük a résztvevőkkel, hogy az iskolai élet környezetbaráttá alakítása közügy, minden*

ott élő közös ügye. A fa- liújság aktuális hírei és az iskolarádió lehetőséget teremtenek az információátadásra (pl. Zöld percek).

A minőségbiztosítási, értékelési terven keresztül az iskolán belüli kommunikáció jobban megvalósulhat.

- 7.2 az iskolán kívüli kommunikációt használva elsősorban a helyi média lehet a partnerünk. A zöld mozgalmak akcióiról, kampányairól különféle zöld kiadványok, mint pl. Kukabúvár, Természetbúvár révén szerzünk tudomást.

8. MINŐSÉGBIZTOSÍTÁS/MINŐSÉG-ELLENŐRZÉS

A közoktatás minőségfejlesztését a Comenius 2000 program hivatott segíteni. A folyamatos értékelés minden hatékony program alapvető eleme.

Az értékelés célja

- ◆ A tanulók észlelési tudatossága, ismereti környezeti etikája, állampolgári cselekvési készségei hogyan fejlődtek
- ◆ a program hatékonyságának meghatározása
- ◆ a tantervi tartalom egységének és értelmes sorrendiségének ellenőrzése
- ◆ annak meghatározása, hogy a tanulók hogyan fogták fel a tapasztalatokat, azok miképp hatottak rájuk
- ◆ a tanárok és diákok hogyan fogadták az új tanítási stratégiákat, illetve tanulási tevékenységeket
- ◆ a tanárokat, az iskola vezetését, az iskola épületét vagy az egész körzetet érintő szolgáltatások meghatározása, megtervezése, javítása
- ◆ személyes tapasztalatok szerzése a környezeti konfliktusok együttműködéssel történő kezelésében és megoldásában
- ◆ a tanárok a környezeti nevelés színvonalának megőrzése, a hiányterületek pótlása miatt a fenntartható fejlődés egyik alap gondolatát, az élethosszig tartó tanulást tartásuk szem előtt, vegyenek részt pedagógus továbbképzéseken.

Az eredményesség vizsgálatára alkalmazható módszerek:

- ◆ kérdőív
- ◆ szociometriai vizsgálat
- ◆ különböző megfigyelések
- ◆ egyéni vagy csoportos beszélgetések
- ◆ diákönkormányzat egyedi értékelése

Az értékelési folyamatról tájékoztatni kell az érintetteket, a tanulókat

9. TOVÁBBKÉPZÉSEK

A tantestület tagjainak felkészítése történjen meg a környezeti nevelési program kidolgozása után. Értsék meg a környezetfilozófia lényegét, az új tanítási és tanulási tevékenységek mibenlétét, a célok és a program legfontosabb elemeit. A tanárok munkáját segítik a környezeti nevelés tartalmával és módszertanával foglalkozó szakkönyvek, továbbképzések.

A fizikai és adminisztratív dolgozók is ismerjék meg a környezeti nevelési programot, illetve feladataikat, lehetőségeiket a szemléletmód formálásában.

Szülők, tanulók, tantestület együttműködésének formái

A szülők és tantestület együttműködésének következő formái alakultak ki iskolánkban:

- nyílt napok
- pályaválasztási napok
- pályaválasztási fogadóórák
- szülői értekezletek
- szülői fogadóórák
- SZM gyűlések
- az iskola munkáját szabályozó dokumentumok elfogadása, véleményezése
- telefonos elérhetőségi lehetőségek
- amennyiben szükséges családlátogatás
- egyéni beszélgetések

A tanulók és a tantestület együttműködésének lehetőségei:

- tanítási órák
- tanítási órán kívüli lehetőségek
- osztályfőnöki órák
- az ifjúságvédelmi felelős fogadóórái
- iskolai rendezvények
- tanulmányi kirándulások
- alkalmi vagy egyedi beszélgetések

A szülők, tanulók és tantestület együttműködésének színtere iskolánkban:

- nyílt napok
- iskolai rendezvények
- tanulmányi kirándulások

A továbbiakban tervezünk egy előadás sorozatot az iskolai dokumentumok törvényi háttérének megismertetésére napjaink legégetőbb nevelési kérdéseinek megbeszélésére a tantestület, a tanulók és a szülők részvételével.

Tanulói jogviszony

A tanulók felvételével kapcsolatos eljárások

Gimnázium

- a) Általános tagozatára felvételi vizsga nélkül, az általános iskolai eredmények rangsorolásával nyernek felvételt a tanulók.
Az általános iskolai eredmények közül a magyar nyelv, a magyar irodalom, a történelem, a matematika és az idegen nyelv tantárgyak ötödik, hatodik, hetedik osztályos év végi és a nyolcadik osztályos félévi osztályzatának összege határozza meg a pontszámot, amely alapján a rangsorolás történik.
- b) A német nemzetiségi tagozatra jelentkező tanulók német nyelvből felvételi vizsgát tesznek. A felvételi és az általános iskolai eredmények alapján kerülnek besorolásra a tanulók. A nemzetiségi tagozatra való felvételnek nem feltétele a német nemzetiségi származás, de azonos felvételi eredmény mellett előnyt élveznek a nemzetiségi származású tanulók.
- c) Az emelt szintű német tagozatra jelentkező tanulóknak német nyelvből és magyar nyelvből kell felvételi vizsgát tenni. A felvételi vizsgát tenni.
A felvételi és az általános iskolai eredmények összege alapján rangsoroljuk a tanulókat.
Sem a német nemzetiségi, sem az emelt szintű német tagozatra nem kell német nyelvből felvételi vizsgát tenni annak a tanulónak, aki a megyei német tantárgyi verseny első öt

helyezettje között végzett, vagy alapfokú német nyelvvizsgával rendelkezik. Ők német nyelvből a felvételi maximális pontszámát kapják

Művészeti Szakközépiskola

A művészeti szakközépiskolába felvételi vizsgát tesznek a tanulók, amely a következő részekből áll:

- fejrész gipszmodell után, szabadon választott technikával,
- tervezési, kompozíciós feladatok, érzékelés-lélektani feladatok
- írásbeli dolgozat, teszt, a nyolcadik osztály tantervében rögzített alapkövetelményekre építve.

Ezen kívül figyelembe vesszük az általános iskolai eredményeket is.

A tanulók rangsorolása a felvételi pontszámok és az általános iskolai eredmények pontszámainak (gimnázium a) pont) összegezésével számolt pontszámok alapján történik.

A felvételi követelményeket közzé tesszük:

- a „Hogyan tovább” című pályaválasztási kiadványban (Veszprém Megyei kiadvány)
- szóróanyag terjesztésével,
- a nyílt napon és pályaválasztási fogadóórán szóbeli tájékoztatással (igazgató és munkaközösség-vezetők),
- a megyei pályaválasztási rendezvényeken való részvétellel
- a helyi televízióban riport és hirdetés formájában adunk információt,
- internetes honlapunkon.

A felvételt nyert tanulók írásbeli értesítést kapnak a beiratkozás idejéről és módjáról. A felvételt nem nyert tanulók szüleit határozatban értesítjük erről, amely tartalmazza a döntés elleni jogorvoslat lehetőségére vonatkozó utalást.

A tanulói jogviszony megszűnése

A tanulmányok befejezése előtt:

- 1) A tanköteles tanuló tanulói jogviszonya csak más iskolába való átvétellel szüntethető meg, a szülő írásbeli kérelme és az átvevő iskola írásos nyilatkozata után. Fegyelmi büntetés esetén is csak az átvevő iskola nyilatkozata alapján szüntethető meg a tanulói jogviszony.
- 2) Nem tanköteles tanuló tanulói jogviszonya megszűnik, ha:
 - igazolatlan óráinak száma az adott tanévben meghaladja a 30 tanítási órát, és a tanuló szüleit legalább két alkalommal írásban értesítette az iskola a tanuló igazolatlan mulasztásainak számáról és ennek jogkövetkezményeiről
 - a tanuló „kizárás az iskolából” fegyelmi büntetést kapott, a határozat jogerőre emelkedésének napján
 - a szülő írásbeli kérelmet nyújt be a gyermeke tanulói jogviszonyának megszüntetésére.

A tanulmányok befejezése után

Megszűnik a tanuló tanulói jogviszonya az utolsó évfolyam elvégzését követő első vizsgaidőszak utolsó napján.

A tanórán kívüli foglalkozások

A tanórán kívüli foglalkozások céljai a művészetek, a természettudományok és a technika területén kiemelkedő képességekkel illetve érdeklődéssel rendelkező diákok számára szaktanári irányítás mellett lehetővé tegyék a tehetséggondozást, a diáksportkör a tanulók mozgásigényét elégítse ki és a mozgás megszerettetésére, az egészséges életmódra nevelés a célja.

A felzárkóztató foglalkozások célja a valamilyen okból gyenge teljesítményű tanulók segítése.

A tanórán kívüli foglalkozások formái iskolánkban a következők:

- szakkörök
- önképzőkörök
- énekkar
- diáksportkör
- felzárkóztató foglalkozások
- tanulmányi és sportversenyek
- tanulmányi kirándulások
- kulturális rendezvények
- színházlátogatás
- hitoktatás

A tanórán kívüli foglalkozások szervezeti formáját és rendjét részletesen a Szervezeti és Működési Szabályzat IX. fejezete tartalmazza.

A tanórán kívüli foglalkozások megszervezése a tanulók igényei alapján történik azokon az iskolában minden tanulója térítésmentesen vehet részt.

A mindennapos testedzés formái: az iskola a tanulók számára a mindennapi testedzést a kötelező heti tanórai testnevelés órákon és a szabadon választható délutáni sportfoglalkozásokon biztosítja.

A mindennapi testedzés formáit a Szervezeti és Működési Szabályzat XII. fejezete tartalmazza.

Az iskolai szolgáltatások és ezek rendje

Könyvtár

- Nyitvatartási rend: hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken 10-12 óráig, szerdán 9-12 óráig.
- A tanulók lyukasórán nyitvatartási időn kívül is igénybe vehetik a könyvtár szolgáltatásait és az olvasóteremben tartózkodhatnak a könyvtáros felügyeletével.
- A könyvtárban tanítási órák is tarthatók.
- A filmclub foglalkozásainak helyszíne is a könyvtár.

A számítógép terem a tanulók az ott tartott tanítási órákon kívül csak tanári felügyelet mellett használhatják, a terem ajtaján kifüggesztett ügyeleti időben.

A tornateremben és az edzőteremben tanítási órákon kívül a tömegsport és a diáksportköri foglalkozásokon vehetnek részt a tanulók tanári felügyelettel.

A tenispályákat iskolánk tanulói és dolgozói térítésmentesen használhatják. A tömegsport és diáksportköri foglalkozásokon a testnevelő tanár ingyenes teniszoktatást tart a tanulóknak.

Az iskola hagyományai

Az iskola hagyományai ünnepekhez és az iskola életében fontos napokhoz kötődnek:

- január utolsó hetének péntekjén a végzős tanulók szalagavató ünnepsége
- február első hetének péntekjén farsangi bál (Béla bál)
- a március 15-ei emlékműsort a tizedik évfolyam tanulói szervezik
- április utolsó napjaiban III. Béla emléknapi programja hagyományosan a következő:
 - megnyitó ünnepség, koszorúzás
 - **III. Béla kora és Zirc története**, vetélkedő a mindenkori első évfolyam számára a tizenegyedik évfolyam szervezésében
 - két évenként váltakozva sportnap ill. a művelődés napja
 - diáknapi, disco, teaház,
- a ballagási ünnepségen adjuk át tanulóinknak a III. Béla emlékplakettet három kategóriában (legjobb tanuló, legjobb sportoló, legjobb szervező a négy év munkája alapján),
- a ballagási ünnepség után a végzős tanulóink kiállításának megnyitása a városi galériában,
- minden tanévben június első hetének végén tanulmányi kirándulás,
- a tanévzáró ünnepségen a legjobb tanulók könyvtalvánnyal való jutalmazása,
- az október 23-i ünnepi megemlékezést a tizenkettedik évfolyamok szervezik.

A városi október 23-i ünnepi műsort minden évben iskolánk tanulói adják.

II. FEJEZET **HELYI TANTERV**

Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei:
A tankönyvek, tanulmányi segédletek kiválasztásának alapvető szempontjai:

- ◆ a kerettantervek követelményei,
- ◆ a tanítandó és tanulandó tananyag feldolgozásának minősége,
- ◆ a tanulhatóság,
- ◆ a kivitel, illeszkedés
- ◆ az életkori sajátosságokhoz,
- ◆ a szakmai minőség,
- ◆ hozzáférési lehetőség.

Minden tantárgy tankönyveit a szakmai munkaközösségek választják ki a piaci kínálatból, amely tantárgyakból nincsenek munkaközösségek, azokból az azonos szakos tanárok megegyezése alapján választunk. A tanulócsoporthoz tankönyvellátottságát – a rendelések alapján – az igazgató ellenőrzi.

Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

Ha a tanuló a tantervi követelményeket minden tantárgyból szorgalmi időben teljesíti, magasabb évfolyamba léphet. Az iskola igazgatójának engedélye szükséges ahhoz, hogy az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket a tanuló az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse. Ha a tanuló egy tanév alatt két tanév tantervi anyagát teljesíti, osztályozó vizsgáját a munkatervben meghatározott időben teheti le. Ugyancsak a mindennapos iskolába járás alól felmentett (magán) tanuló is a munkatervben meghatározott időben teheti le vizsgáját.

Ha a tanuló a tantervi követelményeket egy-két tárgyból szorgalmi időben nem teljesíti, csak akkor léphet magasabb évfolyamba, ha a javítóvizsgán megfelel. A javítóvizsga időpontja augusztus utolsó hete. A tantestület engedélyt adhat arra, hogy a három tárgyból elégtelen osztályzatot kapott tanuló is javítóvizsgát tegyen.

Az ellenőrzés és értékelés fő elvei

A közismereti tantárgyak tekintetében

A tanítási-tanulási folyamat fontos eleme az ellenőrzés. A tanulónak megmutatja, hogy vele szemben támasztott követelményeknek mennyiben tett eleget. Hozzájárul a jobb tanuláshoz, az ismeretek és a készségek javulásához. A tanárnak megmutatja munkája eredményességét. A tanár ennek alapján tökéletesítheti munkáját, tanítási módszerét. Az ellenőrzés a tanítási folyamat minden fázisában jelen van, de e folyamat önálló mozzanataként is megjelenik.

Az ellenőrzés formái

- *Frontális, ellenőrző kérdések. Rövid, szóbeli választ igénylő kérdések. Ezek segítségével ellenőrzi a tanár*
 - *az új ismeret feldolgozása előtt, hogy a tanulók rendelkeznek-e a továbbhaladáshoz szükséges ismeretekkel, a megfelelő alkalmazási szinten;*
 - *az új ismeret feldolgozása, gyakorlás, csoport- vagy egyéni munka közben azoknak az ismereteknek, készségeknek az elsajátítását, amelyek megtanítását vagy elmélyítését a foglalkozás szolgálja.*
- *Szóbeli felelés. A szóbeli felelés témája lehet*
 - *Az előző tanítási óra tananyaga*

- *A házi feladat*
- *Beszámoló egyéni vagy csoportos feladatról, önálló kutatásról, projekt feladatról.*

Szóbeli felelés közben a tanuló számot ad ismeret jellegű tudásán kívül eszköz-tudásáról is: beszédképesség, előadásmód, a tantárgy szaknyelvének alkalmazása, segédeszközök (ábrák, táblázatok, határozók, modellek, mérő és kísérleti eszközök, zsebszámológép, számítógép stb.) használata.

A szóbeli felelet indító tanári kérdés egyértelmű téma- és feladat-megjelölést tartalmaz. A felelő önállóan fejti ki mondanivalóját. A tanár csak akkor szakítja félbe, ha nyilvánvalóan nem a megjelölt témáról beszél, vagy súlyosan téved. Amikor a tanuló kifejtette mondanivalóját, a tanár rövid válaszokat igénylő, kiegészítő, gondolkodtató vagy ismétlő kérdéseket tesz fel.

A szóbeli felelet időtartama 5-10 perc. Ennél hosszabb csak beszámoló esetén lehet

- *Írásbeli dolgozat, amely lehet*
 - *az előző tanítási óra anyagára vagy a házi feladatra vonatkozó, 5-15 percen megoldható, „írásbeli felelet”, röpdolgozat;*
 - *témazáró dolgozat,*
 - *diagnosztikus tantárgyteszt;*
 - *egyéni vagy csoportmunka során készülő munkalap;*
 - *házi dolgozat.*

*Az írásbeli dolgozat feladatait a tanár közölkheti szóban, illetve írásban a feladatlapon vagy ki-
vetített formában. Általában törekszünk esztétikusan szerkesztett, saját készítésű vagy nyomta-
tott feladatlapokat, tesztek, munkalapokat a tanulók kezébe adni.*

*Órai dolgozat íratásakor, a feladat kitűzésével egy időben a tanár egyértelműen közli, milyen
eszközöket és segédeszközöket használhatnak a tanulók a feladat megoldásához. Az írásbeli fel-
adatok megoldása során a tanuló a tantárgyi ismereteken kívül szövegértésről, szövegalkotás-
ról, a magyar nyelv helyes használatáról is számot ad. A magyar nyelv helyes használatán kívül
azt is megköveteljük a tanulóktól, hogy dolgozatuk áttekinthető, rendezett, esztétikus legyen.*

Ellenőrzés történéhet

- *minden tanítási órán frontális kérdések formájában;*
- *vegyes típusú és ellenőrző órán, szóbeli felelet vagy írásbeli dolgozat formájában.*

*Az egy-egy témát lezáró ellenőrző óra előtt legalább egy héttel közli a tanár a tanulókkal a
számonkérés időpontját. A tanárok egymás között is egyeztetik ezeket, hogy egy tanulónak
egy napon ne legyen kettőnél több témazáró számonkérése.*

Értékelés

*Ellenőrzéskor a tanuló teljesítményét ötfokozatú skálán értékeljük. Tört osztályzatokat nem al-
kalmazunk.*

*Az év végi éf félévi érdemjegyeket az évközi osztályzatok alapján a szaktanár állapítja meg.
Amennyiben a szaktanár által megállapított érdemjegy nagymértékben eltér az évközi osztály-
zatok átlagától, a nevelő testület az osztályozó értekezleten kérheti az érdemjegy indoklását.
(Közokt.törv.)*

*Ha a tanár az osztályzatokat nem etyforma súllyal veszi figyelembe az év végi és félév végi ér-
demjegy megállapításakor, erről a tanév elején tájékoztatja az osztályt.*

*Amennyiben a tanár a frontális ellenőrző kérdéseket is értékeli, ennek módját a tanév elején is-
merteti az osztállyal.*

A tanuló teljesítményét csak olyankor osztályozzuk, amikor a tanuló tudatában volt annak, hogy tevékenysége az ellenőrzést szolgálja. Fegyelmezés, büntetés eszközüül az értékelést nem használjuk.

A tanuló egy félév alatt szerzett osztályzatainak a száma nem lehet kevesebb, mint a tantárgyi heti óraszámának kétszerese. Törekszünk arra, hogy a szóbeli feleletekre kapott osztályzatok száma legalább annyi legyen évente, mint a heti óraszám.

A szóbeli feleletet a tanár még ugyanazon a tanítási órán értékeli. Kerüljük az „adok még egy lehetőséget” jellegű bizonytalankodást. Szóbeli felelet értékelésekor a tanár az osztályzatot röviden indokolja. A szóbeli felelet értékelésében az ismétlődő kérdések súlya legfeljebb 20 %.

A fel nem tett kérdésekre nem adott válaszok nem csökkenthetik a felelet vagy a dolgozat értékét.

Az ellenőrzés és értékelés folyamán csak azokat az ismereteket kérjük számon és értékeljük, amelyek az iskola helyi tantervében szerepelnek, és csak az abban megkövetelt alkalmazási szinten.

H a dolgozat értékeléshez részletes pontozást alkalmaz a tanár, az egyes feladatok pontértékét, illetve a különböző osztályzatok eléréséhez szükséges ponthatárokat előre közölheti.

Az írásbeli dolgozatokat a tanár 15 tanítási napon belül értékeli. A tanár hiányzásának vagy a tanítási órák esetleges elmaradásának halasztó hatálya van. Az értékelt írásbeli dolgozatokat a tanuló minden esetben megtekintheti. A témazáró dolgozatokat a tanuló a szülő tájékoztatása céljából haza viheti, de azokat a tanár köteles a javítóvizsga időszak végéig megőrizni. A tanuló írásos munkái nem nyilvánosak, azokat harmadik személynek kiszolgáltatni csak a tanuló hozzájárulásával szabad.

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei:

- Házi feladatot a tanórán feldolgozott tananyag rögzítése céljából minden órán adunk.
- A házi feladat lehet írásbeli és szóbeli feladat
- A szóbeli és írásbeli feladatok anyaga a tantárgy sajátosságaitól függ
- Alapelvünk, hogy hét végére és tanítási szünetekre nem adunk fel több otthoni feladatot, mint egyébként egyik óráról a másikra.

A művészeti szakközépiskola szakmai tantárgyi tekintetében

Az értékelés didaktikai szempontjai

„Nézzük meg, milyen munkát végeztünk!” Tennivalónk a kiemelt és feldolgozott vizuális problémák sokszínűségének állandó felszínen tartása. Milyen megoldási változatok születtek a közös cél elérésére? Egyéni feldolgozások kínálata a tapasztalatcserére. Mely látásmódok hozhatók kapcsolatba egymással? A jellemző példák felsorakoztatása. Az egyén és az egyéni eredmény feloldódás a közösségben, a közös eredményben. A vizuális ítélőképesség kialakítása.

Az értékelés módszertani szempontjai

Felismerések, az ábrázolás észlelése: fontos, hogy a tanulók a saját ábrázolási értékeik mellett viszonyíthassanak is a többi rajzhoz. „Hogyan fejezi ki a szóban forgó rajz a valóság tárgyait?” Mivel érte el a rajzoló a valósághűséget? Mekkora a kép igazságtartalma? Tipikus képet hozott-e létre, nem tévedt-e sematizmusba vagy öncélú naturalizmusba? A tanulói véleményformálás megkönnyítése figyelemvezetéssel. A közösség, a csoporttársak „szeme” is segít a kérdésekre adandó feleletek megfogalmazásában. Ezt követi a szaktanári állásfoglalás: a tanulók önálló munkájának és a nevelői korrektúrájának záró fázisa. Az észlelési fogékonyság kialakítása.

Az értékelés-osztályozás vizuál esztétikai szempontjai

Rajz és festés

Központi beállítások esetén:

Milyen mélyek a tanulók ábrázolási, ábrázolás-technikai tapasztalatai? Mennyire felel meg a kép az ábrázolási módokból következő konvencióknak: a biztos térszemléletnek, a tapasztalati távlattnak, a képelemek elhelyezésbeli és méretbeli követelményeinek, vagyis milyen a kép kompozíciója? Mennyire gazdagok a kép tónusai, színei attól függően, hogy forma- vagy szín-lényegre alapozó-e a feladat és az alkalmazott technika? Mennyire biztosak a tanuló forma- ill. színítéletei? Milyen megoldásmódokat kínál az anyag kezelése: melyek a kép fakturális értékei? Milyen a tanuló kifejező készsége, kifejezés-technikai készsége? Miben különös, egyéni és eredeti a feldolgozás? Tudatosan vagy ösztönszerűen él-e a forma- és színvilág érzéki erejű kifejezésével?

A Központi beállítások alapján készült tanulói feldolgozásokra két érdemjegy adható: az egyik az objektív közléseken alapuló ábrázolás-technikára, a másik a szubjektív közléseken alapuló kifejezés-technikára. Eljárásunk módszertani, érzékelés lélektani indoklása: a tanulók ábrázolás-technikai fejlettsége általában a 17. életévig még nagyban eltér, ill. igen nagy változásokon megy át, és csak ez után rögzül a megszerzett ismeretek, konvenciók birtokában. Életkori sajátosságokból következőn, ekkorra kerülhet szinkronba az érzékelés, a tapasztalás és az értelmezés, a tudás képessége. Alkotás lélektani tény, hogy a kifejezés-technika nagyobb szabadságot biztosít minden időben, minthogy a szubjektív közlendők motiválják és többnyire öntörvényűek. Éppen ezért vigasztalólag hathat a megelőző időben, ha pl. egy 3-as ábrázolás-technikai jegy mellé egy 5-ös kifejezés-technikai minősítés kerül.

Valamennyi, az előzőekben felsorolt és még sok hasonló kérdés végeredményben egy célt szolgál: a látvány, azaz a beállítás és a látomás, azaz a leképezés teljes értékű észlelését.

Vízió-asszociatív analízis esetén:

Témaköri tervezéseiből következőn mind a gimnáziumi rajz és vizuális kultúra mind a művészeti szakközépiskola rajz és festés óráin félévenként 3-4 alkalommal értékelünk 3-3 érdemjeggyel.

A rajzi analízis négy lépésben, de két, jól elkülöníthető szakaszban végezhető el. Először a vizuál esztétika két szempontjára figyelve állapítunk meg egy érdemjegyet: a formában rajló esztétikum átélésének, leképezésének milyensége és a szerkezet, a struktúra és a modellteremtés feltárásának mélységei alapján. Másodszor a vizuál logikai szempontok feltárásának tartalmaira osztályozunk: az anyag, anyagszerűség (textúra-faktúra) leképezésének technikai módozatainak és a rendeltetés, a kialakulás valamint a létrehozás tudott vagy vélt fázisainak feldolgozása nyomán.

Az analízisekből következő formaanalógiák, asszociatív kapcsolatok, képi transzpozíciók, fekete-fehér vagy színes foltredukciók eredményezhetik a harmadik érdemjegyet.

▪ *Ábrázoló geometria és betűrajz:*

Mindkét esetben rajzlaperedményeket minősítünk érdemjegyekkel

▪ *Elméletigényes szakmai gyakorlat:*

Külön érdemjeggyel minősítendők az ún. műhelyrajzok és külön a kivitelezések.

▪ *Művészettörténet, műalkotások elemzése (gimnázium), népművészet, szakmai elmélet:*

Értékelésünk biztonsága érdekében, félévenként 2-2 alkalommal, a kulcsfontosságú témákat zárthelyi (magyarázat és korrekció nélküli) feladatként is megoldatjuk növendékeinkkel nemcsak a reprodukálás szintjén, hanem olykor új problémahelyzeteket is teremtve. Előzményként bemutatjuk a tankönyvhasználat metódusait (együttes szövegértelmezések, kijelölések). Tesztlapjaink pontértékeit a kérdésekre adandó válaszok tudáselemeinek feltüntetésével állapítjuk meg. A feladatlapos mérések (témazáró, szakaszáró, kimeneti) szabályozó hatásúak: a tanulók és a tanárok közös munkáját, a pedagógiai tevékenységet egységes, külső követelményeknek is

megfeleleve minősítik. Ponthatárainkat a következőkben állapítjuk meg: jeles az összpontszám 90 %-ára, jó a 75 %-ára, közepes a 60 %-ára, elégséges a 45 %-ára adható. Különös jelentősége van az elméleti órákon is érvényesülő aktivizáló módszereknek: a tanulói hozzászólásokat, gyűjtéseket, beszámolókat jutalmazó pontoknak, jó bejegyzéseknek vagy jegyértékű feleleteknek.

Az osztályozás alapelvei

Az érdemjegy meghatározásánál a szatanár két kérdésre feleljen: -tükrözi-e az osztályzat az adott produktum (rajz, festmény, plasztika, makett stb.) értékét általában; - tükrözi-e a tanulónak a tantárgyban elért fejlődését?

Az érdemjegyet egy erre biztosított tanórán, a feldolgozások jól látható helyen történő bemutatásával közöljük a tanulóval, oly módon, hogy a jegy megállapításánál a minket irányító észrevételeket is megbeszéljük vele. Az érdemjegy közlése így serkentő is, és egyszersmind tömören mutatja a tanuló munkájának értékeit és hiányosságait. Azért is helyes ez a módszer, mert fejleszti a tanuló önbíráló képességét, és a mások munkájával való összehasonlítást is elvégzik.

A mértéktartó osztályozás ösztönző, a jó jegyek mögötti teljesítménnyel. A kevésbé sikeres tanulóknál éber szemmel fedezzük fel az igyekezet apró jeleit is, s azokat tapintattal jutalmazzuk!

A félévi és tanév végi átlagjegyet az összes osztályzat egybevetésével állapítsuk meg! A szükséges kerekítés iránya azt mutassa meg, hogy a tanuló munkájában látszik-e fejlődés vagy sem! Tehát fontosabb lehet az átlagolásnál, hogy a jegyek egymásutánja javuló avagy hanyatló tendenciát mutat-e, e szerint kaphat jobb vagy gyengébb osztályzatot az arra érdemesült tanuló.

Alapelvünk növendékeink esélyegyenlőségének biztosítása érdekében, hogy az elméletigényes gyakorlati, rajz-festési, ábrázoló geometriai, betűrajzoló feladataikat azonos helyen és adott időkeretben oldják meg. Hazavinni, odahaza befejezni ne lehessen a megkezdett munkát! Ellenkező esetben a modulrendszerű alapozó és szakmai tantárgyak magas óraszámához erőltetett „házi feladat” nem teszi lehetővé a tanuló számára fennmaradt időben az ún. közismereti tantárgyak kellő szintű megtanulását, jogos házi feladatainak végzését. Csak professzionális tárgyi és személyi feltételek közepette teljesedhet ki a munkánkban nélkülözhetetlen műhelyszellem, odahaza erre sincs a tanulóknak lehetősége. Természetesen a csakély szabadidőben vállalt tanulói produktumokat pl. zöld színű aktivitás ötössel, vagy más bejegyzéssel is értékelheti a szatanár, ilyen esetben ez kötelessége is.

A szaktanárok osztályozó íveket (vagy füzeteket) vezetnek, hogy szülői kérdésre – vagy szakmai ellenőrzés esetén – naprakész információkkal szolgálhassanak a növendékek tanulmányi előmeneteléről.

Művészettörténetből (ez közismereti tantárgynak is minősül), műalkotások elemzéséből, népművészetből, szakmai elméletből adható, ill. szükséges a házi feladat (memorizálásra, könyvtári kutatómunkára). Ezen tantárgyakból év végén vizsgáznak is növendékeink, ehhez az éreintett szaktanárok a 5. évfolyamon 20-25 tételt állítanak össze a végzeteknek megfelelően.

Átjárhatóság az osztályok és iskolák között:

Ha a tanuló iskolán belül más tagozat azonos évfolyamú osztályába kíván átlépni, akkor ehhez a szülő írásbeli kérelme szükséges, melyet az igazgatóhoz nyújt be a választott tagozat megjelölésével.

A német nemzetiségi tagozatról és az emelt szintű német tagozatról különbözeti vizsga letétele nélkül átléphet a tanuló az általános tagozatú osztályba.

A művészeti szakközépiskolai osztályból az iskola azonos évfolyamú általános tagozatú osztályába különbözeti vizsga letételével léphet át a tanuló. A különbözeti vizsga tantárgyai: második idegen nyelv, informatika, fizika, kémia, földünk és környezetünk és biológia.

A különbözeti vizsga tananyagát a szaktanárok határozzák meg a két tagozat tantervének összehasonlításával.

Más iskolából a III. Béla Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola magasabb évfolyamára (10-12. évfolyam) a szülő írásbeli kérelmével lehet jelentkezni. Egyéni elbírálás alapján, az igazgató dönt a felvételről és a szükséges különbözeti vizsgákról.

Magatartás és szorgalom értékelése az osztályfőnöki munkaközösség döntése (és az SZMSZ) alapján:

Magatartás:

Példás (5) ha munkájával, jó kezdeményezéseivel tesz a közösségért.

Magatartásával, kulturált viselkedésével példát mutat. Durva szavakat még véletlenül sem használ. Felszerelését mindig elhozza az iskolába. A házirend előírásait betartja. Társait segíti a tanulásban és az iskolai munkába. Igazolatlan mulasztása nincs, szorgalma legalább jó (4).

Jó (4), ha a rábízott feladatokat kifogástalanul látja el, közösségi munkát azonban öntevékenyen nem vállal. Iskolai viselkedése általában kifogástalan, a házirendben leírt előírásokat betartja, felszerelését mindig elhozza az iskolába. Az adott félévben nincs igazgatói büntetése, maximálisan 2 igazolatlan órája van.

Változó (3), ha gyakran hiányos a felszerelése. A házirendben leírtakat nem mindig veszi tudomásul. Magatartásával zavarja a tanórákat, igazgatói büntetése van, igazolatlan óráinak száma eléri a 6 órát.

Rossz (2), ha tudatosan árt a közösségnek, vagy tanuló társainak. Ha igazgatói megrovásnál súlyosabb fegyelmi büntetésben részesült, ha igazolatlan óráinak száma meghaladja a tíz órát. Felszerelését rendszeresen otthon hagyja.

Szorgalom

Példás (5), ha tanulmányi munkájában megnyilvánul a tudás megszerzésének igénye. A tanítási órákra való felkészülése képességéhez mérten kifogástalan. Minden tantárgyból elvégzi a kapott feladatokat, van határozott érdeklődése, van olyan terület amelyen, önkéntesen többletfeladatokat vállal. Tanítási órákon aktivitásával segíti a munkát.

Jó (4), ha tanulmányi eredménye összhangban van képességeivel. Érdeklődése megmarad a szorosan vett iskolai tananyagban belül akkor is, ha jeles osztályzatokat különösebb erőfeszítés nélkül szerzi meg, és nem igyekszik többet vállalni.

Változó (3), ha iskolai munkájában csak időnként tanúsít törekvést, kötelességét csak ismételt figyelmeztetés után teljesíti. Tanulmányi eredménye képességei alatt marad, amennyiben egy-két tantárgyból megbukott.

Hanyag (2), ha képességéhez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében, kötelességét gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan. Kettőnél több tantárgyból megbukott.

Az egyes tantárgyak értékelése továbbra is érdemjegyekkel történik (1-5). Az osztályzatok tartalmát a munkaközösségek dolgozzák ki évfolyamonként és témakörönként. Tantárgyanként és félévenként a heti három vagy több órás tantárgyakból legalább négy, a heti egy-két órás tantárgyak esetében három érdemjegyet kell szereznie a tanulónak, figyelve arra, hogy az írásbeli számonkérésen kívül szóbeli számonkérés is történjen.

Az iskolai élet- és munkarend

- Az iskola munkarendjét a Szervezeti és Működési szabályzat VIII. fejezete szabályozza.

Az órarend készítésének általános elvei:

- a tanulók megterhelésének elosztása, az elméleti és gyakorlati órák ritmusának figyelembevétele,
- az iskola tárgyi feltételei,
- az iskola helyiségeinek kihasználtsága
- a tantárgyakon és osztályokon belüli csoportbeosztások,
- a tanárok megterhelésének lehetőleg arányos elosztása,

- a külső óraadók igényeinek figyelembevételével,
- az elhelyezendő tanórák száma,
- a tanórák kezdésének és befejezésének időpontja.

Az iskola élete a tanítás nélküli szünetekben (őszi, téli, tavaszi) és a szorgalmi időn kívül (nyári szünet) – együtt: szünetekben:

Szünetekben lehetővé tesszük, hogy a tanulók használhassák az iskola létesítményeit művelődési, tanulási, sportolási képességfejlesztési célokra

Mivel az iskola létesítményei csak felügyelettel használhatók, előzetes egyeztetés szükséges ahhoz, hogy a tanítási szünetekben a diákok használhassák azokat.

A pedagógusok csak rendkívüli esetekben vehetnek ki szabadságot szorgalmi időben, ezért a szünetekben évi rendes szabadságukat töltik.

Az iskola létesítményeit a pedagógusok tanítási szünetekben is használhatják.

A német nemzetiségi tagozat helyi tanterve

A német nemzetiségi oktatásban részt vevő tanulók részére a magyar nyelv és kultúra elsajátítását biztosítjuk azzal, hogy a nemzetiségi tantárgyakon kívül az általános tagozatú tanulóinkkal azonos ismeretanyagot sajátítanak el magyar nyelven.

A nemzetiségi oktatásban nem részesülő tanulóink is megismerkednek településünkön és annak környezetében élő német nemzeti kisebbség történetével és kultúrájával az alábbiak szerint:

német nyelvi órákon:

- a nyelvjárások szókincsének szóhasználatának megismerése
- a helynév mondák megismerése
- újságcikkek képanyaga és szövege (Neue Zeitung)

minden évben augusztus 19-én Zircen megrendezett német nemzetiségi folklór fesztivál

földrajz órákon:

- a helyi tanterv által biztosított óraszám egy részében lehetőség adódik a magyarországi nemzetiségek számarányának és településszerkezetének vizsgálatára
- a helyi tanterv által biztosított óraszám egy részében lehetőség van a sajátos nemzetiségi építészeti emlékek megtekintésére

történelem órákon:

- behatóan foglalkozunk a XVIII. századi betelepítésekkel, a német ajkú kolóniák kialakulásával, az anyagi és szellemi kultúra területén betöltött szerepükkel
- rámutatunk a reformkorban, a 48-49-es szabadságharcban játszott pozitív szerepükre
- részletesen foglalkozunk a magyar polgári fejlődésben betöltött alapvető szerepükkel, majd a második világháború alatt betöltött ellentmondásos és tragikus szerepükkel

Mindhárom esetben külön részletesen foglalkozunk a Bakony helytörténeti adatokkal.

Rajz- és vizuális kultúra

A Bakony és vonzáskörzete népművészeti alkotásainak megismertetése különös tekintettel a német nemzetiségi népművészeti alkotásokra:

- a német népi építészet alkotásainak tanulmányozása
- a népviseletek megismertetése
- a népi fafaragók munkájának és termékeinek tanulmányozása
- a népi iparművészet termékeinek (bútorok) bemutatása, tanulmányozása

Ének-zene

Az ének-zene órákon külön figyelmet fordítunk a nemzeti kisebbség népdalainak tanulmányozására.

Ha lehetőségünk van előben is meghallgatjuk a német nemzetiségi népdalkincs környékünkön élő dalait és megismerkedünk a dalokhoz kötődő népszokásokkal. Kiemelten foglalkozunk a német zenekultúra legkiemelkedőbb alkotásaival. A tanórákat, helyi gyűjtési felvételek meghallgatásával tesszük teljesebbé.

GIMNÁZIUM Általános tagozat				
	heti/évi-évfolyamok			
Tantárgy	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	4/148	4/148	4/148	4/128
Történelem	2/74	2/74	3/111	3/96
1. Idegen nyelv	3/111*	3/111*	3/111*	3/96*
2. Idegen nyelv	3/111*	3/111*	3/111*	3/96*
Matematika	3/111	3/111	3/111	4/128
Informatika	2/74*	0	0	0
Bevezetés a filozófiába-etika	0	0	0	2/64
Fizika	1,5/56	2/74	2/74	0
Biológia	0	1,5/56	2/74	2/64
Kémia	2/74	2/74	0	0
Földünk és környezetünk	2/74	2/74	0	0
Ének-zene	1/37	1/37	0	0
Rajz- és vizuális kultúra	1/37	1/37	0	0
Testnevelés és sport	2/74	2/74**	2/74	2/64**
Osztályfőnöki óra	1/37	1/37	1/37	1/32
Tantervi modulok				
Társadalomismeret	0		1/37	0,5/16
Tánc és dráma	0		0	1/32
Mozgókép és médiaismeret	0	0	1/37	0
Művészetek-ének-zene	0	0	1/37	0
Összesen	28,5/1054,5	27,5/1017,5	26/962	25,/816
Felzárkóztatás, tehetséggondozás	1/37*	1/37*		
Választható	0	0	4/148***	5/160***
Összesen:	30,5/1092	28,5/1054,5	30/1110	30,5/976
Össz.csoportbontással	37,5/1387,5	37,5/1387,5	36/1332	38,5/1232

* A jelzett tantárgyakat osztályonként két csoportot kialakítva, csoportbontásban tervezzük oktatni.

** A testnevelés tantárgyat a lányok számára osztályonként a fiúk számára a 9-10. És 11-12. Évfolyamon összevontan szervezzük.

*** A választható tantárgyakat az érettségire felkészítésre a tanulók választása alapján tervezzük, a kialakult csoportok száma a tanulók választásától függ.

Az emberismeret és etika tantárgy kerettantervi követelményeit a bevezetés a filozófiába tantárgy követelményeibe beépítve tervezzük, a két tantárgy integrálásával.

A művészetek tantervi modul óráit az ének-zene tantárgy tanítására használjuk fel.

GIMNÁZIUM emelt szintű német tagozat				
	heti/év-évfolyamok			
Tantárgy	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	4/148	4/148	4/148	4/128
Történelem	2/74	2/74	3/111	3/96
1. Idegen nyelv Német	5/185*	5/185*	5/185*	5/160*
2. Idegen nyelv	3/111*	3/111*	3/111*	3/96*
Matematika	3/111	3/111	3/111	4/128
Informatika	2/74*	0	0	0
Bevezetés a filozófiába és etika	0	0	0	2/64
Fizika	1,5/56	2/74	2/74	0
Biológia	0	1,5/56	2/74	2/64
Kémia	2/74	2/74	0	0
Földünk és környezetünk	2/74	2/74	0	0
Ének-zene	1/37	1/37	0	0
Rajz- és vizuális kultúra	1/37	1/37	0	0
Testnevelés és sport	2/74	2/74**	2/74	2/64**
Osztályfőnöki óra	1/37	1/37	1/37	1/32
Tantervi modulok				
Társadalomismeret	0		1/37	0,5/16
Tánc és dráma			0	1/32
Mozgókép és médiaismeret	0	0	1/37	0
Művészetek-ének-zene	0	0	1/37	0
Összesen	29,5/1091,5	29,5/1091,5	28/1036	27,5/880
Szabadon tervezhető	0	0	4/148	5/160
összesen:	29,5/1091,5	29,5/1091,5	32/1184	32/1024

Az általános tagozat óratervétől csak a német nyelv emelt óraszámában (heti+2 óra) évfolyamonként tér el.

GIMNÁZIUM Német nemzetiségi tagozat				
Tantárgy	Évfolyamok			
	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	4/148	4	4	4
Német nyelv és irodalom	5/185	5	5	5
Történelem	2/74	3	3	3
Emberismeret és etika		0	1	0
2. Idegen nyelv	3/111	3	3	3
Matematika	3/111	3	3	4
Informatika	2/74	0	0	0
Bevezetés a filozófiába	0	0	0	1
Fizika	1,5/56	2,5	2	0
Biológia	0	1,5	2	2
Kémia	2/74	2	0	0
Földünk és környezetünk	2/74	2	0	0
Ének-zene	1/37	1	0	0
Rajz- és vizuális kultúra	1/37	1	0	0
Testnevelés és sport	2/74	2	2	2
Német nemzetiségi népismeret	1/37	2	2	2
Osztályfőnöki óra	1/37	1	1	1
Tantervi modulok				
Társadalomismeret		0,5	0,5	0,5
Tánc és dráma		0,5	0	0
Mozgókép és médiaismeret		0	0,5	0,5
Művészetek		0	0,5	0,5
Összesen	31/1147	34	29,5	28,5
Szabadon tervezhető	0	0	4	5
Összesen csoportbontással	45/1665	44,5/1646,5	42/1554	48,5/1552

A nyelvi előkészítő évfolyam óraterve	
Tantárgyak	heti/évi óraszám
Német nyelv	12/444*
Informatika	5/185*
Anyanyelvi kommunikáció	2/74
Matematika	2/74
Természetismeret	2/74
Testnevelés	2,5/92,5
Ének	1/37
Osztályfőnöki óra	1,37
Összesen	27,5/1017,5
Összesen csoportbontással	44,5/1646,5

A*-gal jelzett tantárgyakat osztályonként két csoportot kialakítva, csoportbontásban tervezzük oktatni.

A művészeti szakközépiskola óraterve					
Tantárgy	heti/évi-évfolyamok				
	9.	10.	11.	12.	13.
Magyar nyelv és irodalom	4/148	4/148	4/148	4/128	0
Történelem és államp. ism.	2/74	2/74	2/74	3/96	0
Társadalomism. és etika	0	0	1/37	0	0
Idegennyelv	3/111 *	3/111 *	3/111 *	3/96 *	0
Matematika	3/111	3/111	3/111	3/96	0
Osztályfőnöki	1/37	1/37	1/37	1/32	0
Testnevelés	2/74	2/74	2/74	2/64	2/64
Fizika	0	2,5/93	0	0	0
Földünk és környezetünk	2/74	0	0	0	0
Biológia	2/74	0	0	0	0
Kémia	2/74	0	0	0	0
Informatika	0	1,5/56 *	2/74 *	2/64 *	0
Szabadon választott	0	0	4	4	
Összes közismereti óra	21/777	19/704	22/814	22/704	2/64
Szakközépiskola szakmai tárgyak					
Rajz-festés	5/185 *	5/185 *	6/222 *	6/192 *	8/256 *
Művészettörténet	1/37	1/37	2/74	2/64	4/128
Népművészet	0	2/74	2/74	0	0
Ábrázoló geometria	1/37	2/74	0	0	0
Betűrajz	2/74	0	0	0	0
Szakmai elmélet	2/74*	2/74*	3/111*	3/96*	3/96*
Szakmai gyakorlat	5/185**	5/185**	5/185**	5/160**	7/224**
Gazdasági és jogi ism.	0	0	0	1/32	2/64
Élet és pálya vezetés	0	0	0	0	1/32
Összesen szakmai órák	16/592	17/629	18/666	17/544	25/800
Ö s s z e s e n	37/1369	36/1333	40/1480	39/1248	27/864
Összes óraszám csop.-bontással	62/2294	62,5/2312,5	65/2405	64/2048	59/1888

28/2000.(IX.21) OM számú, a kerettantervek kiadásáról szóló rendelet 11.par. 10 bekezdése alapján a fizika, a földünk és környezetünk, a biológia, a kémia és az informatika szakközépiskolákra előírt óraszámait heti egy-egy órával csökkentettük, valamint éltünk a 11 par. 1. bekezdésében leírt óraszámok évfolyamonkénti átcsoportosításának lehetőségével.

* Osztályonként két csoportra bontást tervezünk.

** A közoktatásról szóló törvény 3. számú melléklete II. rész hatos pontja alapján a szakmai gyakorlatot 3-6 fős csoportokban kell megszervezni. Osztályonként négy csoport kialakítását tervezzük.

Felnőttoktatás

Óraterv a felnőttek középiskolája számára				
Tantárgy	heti/évi-évfolyamok			
	9.	10.	11.	12.
Anyanyelv/kommunikáció	0,5/19	0,5/19	0,5/19	0,5/16
Magyar irodalom	1/37	1/37	1/37	1/32
Matematika	1/37	1/37	1/37	1/32
Fizika	0,5/19	0,5/19	0,5/19	
Kémia	0,5/19	0,5/19	0,5/19	
Földünk és környezetünk	0,5/19	0,5/19	0,5/19	
Biológia	0,5/19	0,5/19	0,5/19	
Történelem	0,5/19	0,5/19	0,5/19	1/32
Művészeti ismeretek	0,5/19	0,5/19	0,5/19	0,5/16
Társadalomismeret	0,5/19	0,5/19	0,5/19	
Informatika	-		0,5/19	0,5/16
Filozófia/etika				0,5/16
Idegen nyelv: Angol, Német	3/111	3/111	3/111	3/111
Szabadon tervezhető modulok	1/37	1/37	1/37	3/93
Összesen:	10/374	10/374	10,5/393	11/364

A kerettanterveket kiegészítés nélkül alkalmazzuk.

Tanévenként három alkalommal, a 9. héten, a 18. héten, a 27. héten beszámolót szervezünk tantárgycsoportonként. A tanév végén vizsgán szereznek osztályzatot a hallgatók.

A továbbhaladás feltétele egy beszámolón való részvétel és sikeres év végi vizsga. A sikertelen év végi vizsgaeredményt augusztus végén javítóvizsgán javíthatják a hallgatók.

A kerettantervek alkalmazási módjai

Magyar nyelv- és irodalom

A kerettantervet alkalmazzuk.

Segédletként alkalmazzuk magyar nyelvből a Nemzeti Tankönyv Kiadó által készített útmutatót, irodalomból a RAABE Kiadó Tanári Kincsestár című kiadványát.

A rendelkezésünkre álló 20 %-ot a következőképpen használjuk fel:

- 9. évfolyam: helyesírásunk alapelvei, helyesírási gyakorlatok
- 10. évfolyam: a leíró nyelvtani fogalmak gyakoroltatása
helyesírási gyakorlatok
- 11. évfolyam: a kötelező olvasmányok körének bővítése
- 12. évfolyam: a kötelező olvasmányok körének bővítése
összefoglaló ismétlések

A helyi hagyományok a tantárgy tanításában:

- a nyelvrokonság kapcsán részletesen megismerkedünk Reguly Antallal munkásságával
- megtekintjük a Reguly Múzeumot, illetve a Széchenyi Könyvtár folyosóján lévő tárlatot a nyelvrokonsággal és a tudós munkásságával kapcsolatban.

A tantárgy eszközigénye:

Egy szaktantermet szeretnénk kialakítani ahol egy helyen rendelkezésünkre állnak a szükséges eszközök:

- TV, videó
- videokazetták (kötelezőolvasmányok feldolgozásai, ismeretterjesztő művek)
- - CD lejátszó, lemezek (lemeztárunkban az alapvető művek megtalálhatók, de szükséges lenne bővíteni)
- epizskóp
- írásvetítő

Történelem

A kerettantervet alkalmazzuk. Segédletként a RAABE Kiadó Tanári Kincsestár kiadványát alkalmazzuk.

A rendelkezésre álló 20 %-ot a következőképpen használjuk fel:

- ◆ 9. évfolyam: fogalombővítés
évszámok gyakoroltatása
források megismerése
- ◆ 10. évfolyam: III. Béla korának részletes megismerése
a XVI-XVII. századi források megismerése
fogalombővítés
- ◆ 11. évfolyam: a XVIII-XIX. század történelmének alátámasztására
fogalombővítés
a nagy francia forradalom fordulópontjainak pontos megjelölése
fogalombővítés
- ◆ 12. évfolyam: az első világháborút lezáró békék bővebb ismertetése
a személyi kultusz
a náciizmus elmélete és gyakorlata
a 45 utáni magyarországi események

Helyi hagyományok a tantárgy tanításában: a tizedik évfolyamon III. Béla korának részletes megismerése (iskolánk névadója)
a névadóhoz kapcsolódó tárgyi emlékek megtekintése

A tantárgy eszközigénye:

- a térképállomány folyamatos bővítése
- a RUBICON folyóirat megrendelése
- a folyóirat Mesterkurzusainak videóra rögzített változatának megvásárlása
- írásvetítő

Etika- bevezetés a filozófiába

A kerettantervet alkalmazzuk.

A rendelkezésre álló 20 %-ot a következőképpen használjuk fel:

- tizenkettedik évfolyam: az etikátörténetileg kiemelkedő filozófusokra nagyobb hangsúlyt helyezünk (szofisták, Szokratesz, Platón, Machiavelli, Pál apostol, Marx).

A tantárgynak kialakult iskolai hagyománya nincs.

Etika- bevezetés a filozófiába tantárgy eszközigénye:

- a Rubicon című folyóirat megrendelése és a folyóirat Mesterkurzusainak videón rögzített változatának megvásárlása,
- írásvetítő.

Német nyelv

Az általános tagozaton változtatás nélkül alkalmazzuk a kerettantervet.

A rendelkezésre álló 20 %-ot a következőképpen használjuk fel:

- 9. évfolyam: a kommunikációs készség fejlesztése
- 10. évfolyam: képleírás gyakoroltatása
szituációk gyakorlása
- 11. évfolyam: szövegértés gyakoroltatása hallás után
írott szöveg megértésének gyakorlása
- 12. évfolyam: a fordítási készség javítása német nyelvről

Az általános tagozaton különösebb tantárgyi hagyományaink nincsenek.

A tantárgy eszközigényét az emeltszintű német nyelv eszközigényénél közöljük.

Az emeltszintű német tagozaton a kerettantervben javasolt Start, Unterwegs, Grünes Licht tan-
könyvcsaládot kívánjuk használni.

Segédletként a következő anyagokat használjuk: Horváthné: Társalgási témák, Borbély:
Ein Wort gibt das andere, Babári: 1000 Fragen stb.

A rendelkezésre álló 20 %-ot a következőképpen használjuk fel:

- 9. évfolyam: nyelvtani ismeretek: elmélet és gyakorlat
a fordítás elmélete és gyakorlata
szövegek és stílusok
szótárhasználati ismeretek, ismerkedés az egynyelvű szótárral
társalgás hétköznapi témákkal: család, iskola, jövő, lakás, közlekedés, nyaralás
stb.
alapfokú és középfokú szituációs és képleírásos feladatok.
- 10. évfolyam: 10-20 komplett írásbeli vizsgára felkészítő feladatsor elvégzése, ellenőrzése,
ill.anyagának számonkérése.
Családi és egyházi ünnepeink és ezek megfelelői a német nyelvterületeken: karácsony, újév,
farsang, húsvét, pünkösd.
 - lakóhelyünk és közvetlen környékének természeti, történelmi és kulturális nevezetességei. Zirc történelme, az apátság, a ciszteri rend, múzeumok, Reguly Antal, arborétum, Csesznek, Bakonybél stb
 - Magyarország földrajza, tájai és mezőgazdasága
 - aktualitások a hazai és a külföldi hírek alapján. Feldolgozásuk: autentikus írásbeli és szóbeli információhordozók bevetésével: német nyelvű sajtó, internet, tv.
- 10. évfolyam: Nemzeti ünnepeink: március 15, augusztus 20, október 23, ezekkel kapcsolatban a magyar történelem ide vonatkozó fejezetei
 - Magyarország nevezetességei: Budapest, Parlament, Tihany, Visegrád, Esztergom, Pusztta, Balaton stb. Az ezekkel kapcsolatos történelmi események és turisztikai tudnivalók
 - Magyarország ipara és a terciér szektor. Hazánk gazdasági szerkezete, helye világgazdaságban. Politikai sajátosságok
 - környezetvédelem, természeti katasztrófák
 - aktualitások a hazai és a külföldi hírek alapján. Feldolgozásuk: autentikus írásbeli és szóbeli információhordozók bevetésével: német nyelvű sajtó, internet, tv
 - 10-20 komplett írásbeli vizsgára felkészítő feladatsor elvégzése, ellenőrzése, illetve számonkérése

11. évfolyam:

Írásbeli érettségi vizsgára: összefoglaló-rendszerező gyakorlatok
gyakorló nyelvtani feladatsorok
fordítások és irányított fogalmazások megoldása

Szóbeli érettségi vizsgára: A szaktanár által összeállított tételsor témaköreinek ismétlése a középfokú vizsgára való készüléshez hasonló eszközökkel.

Középfokú vizsgát tett tanulók számára: a német nyelvű országok, történelem, kultúra, nevezetességek szemelvények a német irodalomból aktualitások a hazai és a külföldi hírek alapján gazdasági német: tárgyalási nyelv, hivatalos német levelezés, alapvető üzleti ismeretek

Tantárgyi hagyományok a német nyelv oktatásában

- a III. Béla Gimnáziumban két évtizede hagyománya van a német nyelv emelt szintű, nagyobb óraszámú tanításának
 - a speciális képzésen résztvevő tanulók többsége középfokú nyelvvizsga bizonyítványt szerez (Néhányan felsőfokú nyelvvizsgát is tettek.)
 - volt tanítványaink kollégaként vesz részt a nyelv oktatásában
 - az 1990 óta folyó speciális képzésen részt vevő tanulók számára minden tanév végén vizsgát szervezünk, amely egy 100 pontos tesztből és bizottság előtt szóbeli vizsgából áll

A tantárgy eszközigénye:

- számítógépes nyelvi labor
- könyvtár fejlesztés: egy nyelvű szótárak: 5-10 db, német nyelvű verseskötetek 5-10 db, prózai és drámai művek: E.T.A Hoffmann: Das Fraulein von Scuderi, Keller: Romeo und Julia auf dem Dorfe, Lessing: Fabel, Nathau de Weise, Schiller: Kabale und Liebe, Foe-the: Faust, Fontane: Effi Briest, Hauptmann: Bahnwörter Thiel, Brecht: Mutter Courage und ihre Kinder,
- Th. Mann: Mario ind der Zauberer, F Kafka: Die Verwandrung, Borchert: Draußen vor der Tür
- H.Böll: Die verlorele Ehre der Katharina Blum, Dürrematt: Die Physiker, M. Frixch: Andorra, Magyarországi német szerzők művei.

Angol nyelv

A kerettantervet változtatás nélkül alkalmazzuk.

A rendelkezésre álló 20 %-ot a következőképpen használjuk fel:

9. évfolyam: helyesírási gyakorlatok

10. évfolyam: beszédhelyzetek gyakorlása

11. évfolyam: a szenvedő szerkezetek gyakorlása

12. évfolyam: az igeidők rendszerének áttekintése és gyakorlása

Az angol nyelv tanításában tantárgyi hagyomány még nem alakult ki.

A kerettantervben foglaltak elsajátításához a következő eszközökre van szükség:

- szaktanterem kialakítása, amelyben rendelkezésünkre áll tv, videó magnó, írásvetítő, episzóóp, audió magnetofon, két nyelvű szótárak, egynyelvű szótárak
- a tehetséggondozáshoz szükséges segédkönyvek legalább tíz példányban

Matematika

A kerettantervet változtatás nélkül alkalmazzuk.

A rendelkezésre álló 20 %-ot gyakorlásra, ismeretanyag elmélyítésére fordítjuk a következők szerint:

9.	évfolyam:	Phytagorasz tétel gyakorlása
elsőfokú egyenletek és egyenletrendszerek
10.	évfolyam:	szögfüggvények gyakorlása
másodfokú egyenletek és egyenletrendszerek
11.	évfolyam:	exponenciális és logaritmikus egyenletek
koordináta geometria gyakorlása
12.	évfolyam:	a sorozatok

A tantárgy tanításának hagyományai iskolánkban:

- a 9-10 osztályokban két órás plusz matematika óra (szabadsáv)
- matematika szakkör a középiskolai tananyagot meghaladó ismeretekből
- matematika fakultáció
- bejövő évfolyamok részre felzárkóztató tanulószoba
- végzős évfolyamok év végi felkészítője
- egyéni foglalkozások

A kerettantervben foglaltak teljesítéséhez különleges eszközigényünk nincs, illetve az informatika tantárgynál soroljuk fel.

Informatika

A kerettantervet alkalmazzuk, változtatás nélkül.

Az informatika-számítástechnika oktatásának hagyományai iskolánkban:

- a számítástechnika szaktanteremben szabad tanítási órákon ügyeletet tartunk
- reggelenként a tanítás megkezdése előtt internetezési lehetőséget biztosítunk érdeklődő tanulóink számára
- tanévenként 10-15 tanuló tesz érettségi vizsgát

Informatikából a szakközépiskolai osztályban óraszám átcsoportosítást végeztünk, a 10. évfolyamon lesz heti 1,5 óra; itt teljesítjük a két évfolyamra előírt követelményeket. A 11. és a 12. évfolyamon heti 2-2 órában célként a középszintű érettségire való felkészítést tűzzük ki.

A pedagógiai program megvalósításához szükséges eszközök:

- 16 db CAD programok futtatására alkalmas PC/>700MHz/,
- 1 db szerver ezek kiszolgálására,
- 1 db HP lézernyomtató,
- 1 db HP diafeltétes lapszkenner,
- 1 db digitális fényképezőgép
- 1 db kivetítő
- szoftverek

Fizika

A kerettantervet változtatás nélkül alkalmazzuk.

A pedagógiai program megvalósításához szükséges eszközök:

- Longitudinális hullámokat szemléltető „Slinky” csavarrugó
- Hullámgép a longitudinális és transzverzális hullámok szemléltetésére
- Hullámkád, új típus
- Optika I. demonstrációs készlet (német)
- Optika II. kiegészítő demonstrációs készlet (német)

Optikai padra szerelhető lézerdiodás fényforrás
 Kézi spektroszkóp
 Braun-féle elektrométer
 30 MHz-es, kétcsatornás trigger oszcilloszkóp
 Influenza demonstrációs kész
 Demonstrációs egyenáramú volt- és ampermérő
 Demonstrációs váltóáramú volt- és ampermérő

Biológia

A kerettantervet alkalmazzuk.

A rendelkezésünkre álló 20 %-ot a következőképpen használjuk fel:

10. évfolyam: védett állatok és növények

miért védettek

előfordulásuk

eszmei érték

Magyarországon már nem élő növények és állatok

növényhatározási gyakorlat

- növények megfigyelése terepen
- növényhatározó segítségével
- a növények beazonosítása

12. évfolyam: genetikai példák gyakorlása

társulások a Bakonyban:

A tantárgy hagyományai iskolánkban:

- a Magas-Bakony növénytársulásai

-a Déli-Bakony növénytársulásai

-a Keleti-Bakony növénytársulásai

-látogatás a természettudományi múzeumban

-természetvédelmi területek és védelemre érdemes területek a Bakonyban

-a Bakony-kutatás története

A kerettantervben foglaltak elsajátításához szükséges eszközigény:

- tanulói mikroszkópok,
- mikroszkóphoz csatlakoztatható kivetítő,
- új emberi csontváz,
- gerinces állatok csontváza,
- írásvetítő és írásvetítő fóliasorozat,
- mikrometszet készletek,
- színes diasorozatok,
- faliképek (mitózis, idegrendszer, csontrendszer, izomrendszer, a bőr)

Kémia

Gimnázium

A kerettantervet a következő □az időkeret 20 %-át igénybevevő □tartalmi kiegészítéssel alkalmazzuk.

9. évfolyam

A periódusos rendszer atomszerkezeti értelmezése
 Oldatok készítése
 Oldhatóság hőmérsékletfüggése (mérőkísérlet)
 Ozmózis fogalma és gyakorlati jelentősége
 Gázok moláris térfogatának meghatározása méréssel
 Diszperz rendszerek. Kolloidok fogalma, tulajdonságai, stabilitása
 Sav koncentrációjának meghatározása térfogatossal elemzéssel (mérőkísérlet)
 Sók hidrolízise
 A redoxi reakciók iránya
 Elektromos vezetés oldatokban, elektrolitok disszociáció
 Kémiai képletek, reakcióegyenletek és sztöchiometriai számítások gyakorlása

10. osztály

Az alkánmolekulák térbeli szerkezete, konformációja
 Benzolhomológok
 Többgyűrűs aromás szénhidrogének és rákkeltő hatásuk
 A fenolok
 Az éterek
 Többértékű karbonsavak
 Száradó olajok, az olajfestés
 Telítetlen észterek
 Alkaloidok
 A papír- és műanyag hulladék újrahasznosítása, a szelektív hulladékgyűjtés
 Kémiai számítások gyakorlása

Művészeti szakközépiskola

A szakközépiskolai kerettantervet alkalmazzuk, amelynek kiegészítésére a rendelkezésre álló szűkebb órakeret következtében nincs mód.

A kémia tanításának hagyományai iskolánkban

Gimnáziumunkban a korábbi években "Kémiai anyagvizsgálat" fakultatív tantárgy oktatása is zajlott, ezért jól felszerelt tanulói laboratórium és szertár áll rendelkezésre. Ez az adottság alkalmassá teszi az iskolát arra, hogy a tanulókat felkészítsük közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára kémiából.

A kémia szertár felszereltsége □feltéve, hogy a jövőben is szinten tartható □lehetőséget teremt arra is, hogy a kerettantervi követelményeken túlmutató tanulói kísérleteket, sőt, mérőkísérleteket is elvégeztessünk a tanulóinkkal.

Diákjaink rendszeres résztvevői a nagy hagyományokkal rendelkező kémia tanulmányi versenyeknek: Hevesy György Kémiaverseny, Irinyi János Kémiaverseny, OKTV.

Zirc város földrajzi adottságai lehetővé teszik, hogy az iskolán kívül is szervezzünk kémiaórákat: múzeumi foglalkozás a Bakonyi Természetudományi Múzeumban és a várpalotai Vegyészeti Múzeumban, környezetkémiai vizsgálatok a városban, a közeli erdőkben és mezőgazdasági területeken, üzemlátogatás (szennyvíztisztító, lakktalanító üzem, Fűzfői Papírgyár, Nitrokémia)

A tanterv alkalmazásának feltételei

Személyi feltételek

Kémia szakos egyetemi végzettségű tanár.

Tárgyi feltételek

Szaktanterem: elsőtétíthető, audio-vizuális eszközökkel berendezett előadóterem, amely tanulókísérletezésre is alkalmas vízszintes lapú asztalokkal, demonstrációs asztallal, üvegfalú vegyi fülkével van berendezve.

Tanulói laboratórium: egyéni kísérletezésre alkalmas laborasztalokkal felszerelt, a biztonsági előírásoknak megfelelő terem.

Szertár: a bemutató és tanulói kísérletekhez szükséges eszközök és anyagok tárolására szolgáló zárható helyiség, benne biztonsági zárral ellátott mérlegszekrény.

A tanári és tanulói kísérletekhez szükséges anyagok (vegyszerek) és laboratóriumi eszközök, műszerek (volt-ámpér-mérő, pH-mérő, analitikai és táramérleg, vízvizsgáló gyorseszteszt-készlet). AV-eszközök: írásvetítő, videomagnó, személyi számítógép. Faliképek, ásvány- és kőzetgyűjtemény, technológiai gyűjtemények, atom- és kristályszerkezeti modellek, molekulamodell-készletek, írás

vetítő transzparenszek, oktató filmek, számítógépes demonstrációs, modellező és oktató programok, kémiai tárgyú szakkönyvek, kézikönyvek, lexikonok.

Földünk és környezetünk

A kerettantervet alkalmazzuk.

A rendelkezésünkre álló 20 %-ot a következőképpen alkalmazzuk:

9. évfolyam

- térképészeti ismertek gyakorlása
- a helyi és zónaidő számításának gyakorlása
- árvízvédelem
- környezetvédelem (a megjelenő újságcikkek, hírek figyelemmel kísérése és megbeszélése)
- statisztikai évkönyvek használata

10. évfolyam

- a világgazdaság jellemző folyamatai (statisztikai adatok, diagrammok összehasonlító elemzése
- termelés, fogyasztás, kereskedelem (sajtó, TV figyelő, HVG, multinacionális cégek globalizáció)
- egy multinacionális vállalat (ALB-zirci festékegyetítő) vállalat vezetőjének a vállalat működéséről, környezet szennyezésről)
- a tőzsde –BUDA-CASH – Brókerház értékpapír kereskedőjének előadása, látogatás a Brókerházban
- globális környezeti problémák földrajzi vonatkozásai (nyersanyag és energia válság, élelmezési válság, urbanizáció, környezeti katasztrófák)

A tantárgy hagyományai:

- a geoszférák földrajza keretén belül a helyi bakonyi sajátosságai
- a helyi sajátosságok természetben való megfigyelése

A kerettanterv teljesítéséhez szükséges eszközök:

- írásvetítő
- epidiaszkóp
- diasorozatok (a Nemzeti Tankönyvkiadó tematizált diasorozatai)
- iránytű (20 db)
- térképek
- statisztikai zsebkönyvek, évkönyvek

Az ének-zene, rajz és vizuális kultúra, a társadalomismeret, a tánc és dráma, a testnevelés és sport, mozgókép és média ismeret tantárgyak és tantárgyi modulok kerettantervét változtatás nélkül alkalmazzuk.

Testnevelés

A kerettantervet változatlanul alkalmazzuk.

A tantárgy hagyományai:

- részvétel a helyi és térségi sportversenyeken
- évenként a III. Béla emléknapok keretében sportnap szervezése

A testnevelés és sport tantárgyi követelményeihez szükséges tárgyi feltételek:

- 1 db ötrészes ugrószekrény
- 1 db rugós dobbantó
- 2 db 2x4 m-es szivacs szőnyeg
- 1 pár magasugró állvány
- 10 db kosárlabda
- 5 röplabda
- 3 db futball-labda
- 1 db röplabdaháló

A kerettantervek alkalmazási módja a művészeti szakközépiskolai osztályban magyar nyelv és irodalom, matematika, fizika, földünk és környezetünk, biológia, testnevelés tantárgyakban megegyezik a gimnáziumi osztállyal.

A nyelvi előkészítő évfolyammal induló oktatás idegen nyelvi tartalma**A nyelvi előkészítő évfolyam törvényi szabályozása:**

- ◆ A törvény előírja, hogy a kötelező tanárai foglalkozások 40 %-ában idegen nyelvi képzés folyjon, a fennmaradó időkeret 25%-át informatikai képzésre, a maradékot képességfejlesztésre kell fordítani; A heti időkeret 27,5 óra, ebből 12 órát fordítunk a német nyelv tanítására öt órát informatikai képzésre, két órát anyanyelvi kommunikációra, két órát matematikára, két órát testnevelésre, egy órát tanulásmódszertanra egy órát, művészeti és kultúrtörténeti képzésre egy órát, osztályfőnökre egy órát, ének-zenei képzésre fél órát.
- ◆ Az iskolának a 10-13. évfolyamon kell felkészíteni a tanulókat az emelt szintű érettségire. Előrehozott emelt szintű érettségi esetén lehetőséget kell biztosítani, hogy a tanuló a nyelvet szinten tartsa, vagy a felszabadult óraszámot a második idegen nyelvre fordítsa. A nyelvi előkészítő évfolyam célja a használható nyelvtudás megszerzése intenzív keretek között nem pedig az államilag elismert nyelvvizsgára történő felkészítés. 2005-től az emelt szintű érettségi (legalább 60%-os teljesítmény esetén) egyenértékű az államilag elismert középfokú nyelvvizsga bizonyítvánnyal.

- ◆ A nyelvi előkészítő évfolyamon folyó idegennyelv-oktatás általános céljai:
 - ⇒ A középiskolát végző fiatalok közül minél többen magas szintű használható nyelvtudással hagyják el a közoktatást.
 - ⇒ A nyelvtanulásra és informatikára szánható év esélyteremtő és hátránykompenzáló hatással bír.
 - ⇒ Megfelelő alapot ad ahhoz, hogy a felsőoktatás a szaknyelvi képzés terévé váljon, és mindenki egyenlő eséllyel indulhasson a hazai és a nemzetközi munkaerőpiacon.

Közvetlen célok:

- ◆ A kilencedik évfolyamon az előkészítő osztályban a tanulók olyan használható nyelvtudáshoz jussanak, hogy a tanulmányaik végén sikerral tehessenek emelt szintű érettségi vizsgát német nyelvből.
- ◆ A tanulóknak kellő motiváció alakuljon ki a nyelv és s hozzá tartozó kultúra megismerésére.
- ◆ A tanulók váljanak képessé nyelvtudásuk fenntartására és továbbfejlesztésére.

Az előkészítő évfolyamon történő idegen nyelvi oktatás megszervezése és megvalósítása

Az iskolai pedagógiai programban célszerű lehetőséget adni arra, hogy az egyik csoport hozott nyelvként /a NAT 2003. A₁ szintet tekinti induló szintnek / tanulja a nyelvet teljes óraszámában (12 óra), a másik csoport pedig új nyelvként teljes óraszámában /ha nem tanult vagy nem éri el A₁ szintet /.

Hozott nyelv esetén a javasolt minimum kimeneteli szint a 9. évfolyamon B₁. Új nyelv esetén A₂⁺

Mindkét esetben a javasolt minimum kimeneteli szint a 13. évfolyamon B₂. A tizedik évfolyamtól a NAT alapelveinek megfelelően kialakított iskolai pedagógiai program szerint folytatódik a munka. Az útmutató kiegészítésül javasolja a nyelvórák összekapcsolását a közismereti, illetve szakmai tárgyakkal. Ez a mi esetünkben a nemzetiségi képzésbe való bekapcsolódást is jelenthetné!?

Szervezeti kérdések

- ◆ A közoktatási törvényben meghatározott maximális osztálylétszám felénél ne legyen nagyobb a nyelvi csoport.
- ◆ Lehetőleg több nyelvtanár vegyen részt a munkában. Legcélszerűbb beszédértés, beszéd-készség illetve olvasásértés írás részre bontani a négy helyi alapkészségnek megfelelően /2 tanár közreműködésével/
- ◆ Ebben a programban az együttműködés a kapcsolatteremtés mindenképpen intenzívebb, mint az idegen nyelvet nem ilyen óraszámában tanuló diákoknál.
- ◆ Ezért az osztályfőnökön kívül csoportvezető tanár kijelölése is ajánlott.
- ◆ Várható az ide jelentkező tanulók nagyobb érdeklődése a nyelv iránt.
- ◆ A tananyag kiválasztás (tankönyvek, segédanyagok, segítséget nyújt Világ-Nyelv pályázat, Forrás és Nyelv + számítógép alaprogramhoz készült beszerzési listák.
- ◆ Szükséges a nyelvtanárok felkészítése erre a feladatra akkreditált továbbképzés keretében.

III. FEJEZET

A MŰVÉSZETI SZAKKÖZÉPISKOLA SZAKMAI PROGRAMJA

A művészeti szakközépiskolai képzést párhuzamos oktatási formában szervezzük.

A képzési idő öt év.

A tanulók a közismereti érettségi vizsgát a 12. évfolyam végén, a szakmai vizsgát a 13. évfolyam befejezése után tehetik le.

Oktatott szakmák: díszítőfestő – OKJ száma: 52 1811 01
 alkalmazott grafikus – OKJ száma: 52 1811 02

A művészeti szakközépiskolai képzés általános céljai és feladatai:

A szakközépiskolában folyó nevelés-oktatás továbbépíti, kiszélesíti és elmélyíti az általános iskolai tantárgyi követelményeket. A szakközépiskolában az általános és a szakmai műveltséget megalapozó, azt kiterjesztő, megerősítő és a további műveltség megszerzését elősegítő nevelő-oktató tevékenység folyik.

A szakközépiskolában folyó nevelés, a képességek fejlesztése, **a közismereti oktatás és a szakmai képzés szerves egységet alkot.**

A szakközépiskolában folyó nevelés-oktatás célja, hogy a tanulók alkalmassá váljanak az önálló, felelős döntéseken alapuló, elsősorban a szakmai területeken folyamatosan fejlődő, megújuló alkotómunkára, a termelési, szolgáltatási és más társadalmi értékteremtési folyamatok alakítására, a munkaerőpiac elvárásainak teljesítésére, valamint felsőfokú tanulmányok megkezdésére.

A díszítőfestő szakmai képzés célja: a növendékek a képzés folyamán megismerkedjenek a különböző felületek tulajdonságaival, a felületek előkészítésével és előkezelésével. Megismerjék a gyakorlati tevékenységhez szükséges anyagokat, azok tulajdonságait, a kivitelezéshez szükséges technikát és technológiákat, a munkák végzése során betartandó egészségügyi és balesetelhárítási előírásokat.

Az alkalmazott grafikus, képgrafikus szakmai képzés célja: a kor követelményeinek megfelelő olyan középfokú művészeti szakember képzése, aki rendelkezik a szakma két fő szakterülete (sokszorosítható grafikai illusztráció, reklámgrafikai tervek készítése), illetve ezek együttes alkalmazását megkívánó termék előállításához szükséges elméleti és gyakorlati ismeretekkel, tisztában van a munkája végzéséhez szükséges technikai eszközök (számítógép, fotó magas-, mély- és síknyomtató eszközök) használatával, lehetőségeivel, korlátaival.

Alapvetések a grafikus és festő szakképesítés ún. kísérő tantárgyi programjainak témaköreivel illetve szakmai ismereteinek feladatcsoportjával kapcsolatban:

Helyi tantervünket az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekhez igazítva állítottuk össze. A rajz-festés, művészettörténet, népművészet, ábrázoló geometria, betűrajz tantárgyi tartalmainak elkészítése során kapcsolódtunk a grafikus és festő szakképesítés központi tantárgyi programjának szakmai követelményeihez. Saját témaköreink kialakításakor figyelembe vettük a grafikus és festő szakmai ismeretek elméleti és gyakorlati feladatcsoportjainak vizuális problematikáját, szem előtt tartva a kerettantervi szabályozásokat, ill. a képzés szervezésének személyi és tárgyi feltételeit is. Az iskolai pedagógiai programba foglalt nevelési célokat a tanítás-tanulás folyamatában a helyi tanterv megvalósításával a tanórán és esetenként a tanórán kívüli tevékenységekkel /múzeum- és műteremlátogatás/ érhetjük el. A helyi, településadta sajátosságokat is tartalmazó tanterveink a kitűzött mértékben tartalmazzák a kerettanterv által előírt tantárgyakat, az óraszámokat, két tárgyat kivéve /a művészettörténetet 1-1 órával a 9-10. évfolyamon, ill. a rajz – festést 2-2 órával a 11-12. évfolyamon csökkentve, de az elvégzendő tananyagot mindenütt megtartottuk. Az iskola saját pedagógiai céljai a szakközép-

iskola kerettantervében megfogalmazott célokkal és feladatokkal szinkronban van. Az alkalmazott grafikus /grafikus/ és díszítő festő /festő/ szakmai ismeretek követelményeit és tananyagát az 1997-ben megjelentetett központi tantárgyi program változatlan átvételével jelöltük ki /a Művelődési és Köznevelési Minisztérium kiadványait mellékeljük/. Egyeztető megbeszélésen vettünk részt a budapesti Képző- és Iparművészeti Szakközépiskolában /Lőrincz Győző, a művészeti szakközépiskolák szövetségének titkára fogadott bennünket/.

Kidolgoztuk a szakközépiskolai osztályban folyó nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerét is, minthogy ennek intézményünkben eddig is gyakorlata volt, erről a tantárgyi hagyományok fejezetében szólnunk.

A nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

Iskolánk birtokában van a művészeti szakközépiskolai feladatok ellátásához szükséges alapfelszerelésnek. A szakképzés megszervezéséhez, megkezdéséhez szükséges általános irányelveknek valamint a kötelező eszköz- és felszerelési jegyzékben foglaltaknak megfelelően /2/1997. (I.22.) MÜM rendelet/ rendelkezünk a kellő tárgyi feltételekkel: /galériás/ műtermek, tankönyvek, segédletek, műhelyek, vetítő- és számítógépterem /eszközök, bútorzat/, iskolagaléria. A szakképzés folytatásának tárgyi feltételeit az alábbi ütemtervben határozzuk meg, hogy milyen módon és mely eszközökkel kívánjuk fejleszteni az induláshoz meglévő felszerelésünket.

Az elektronikus grafikus, képszerkesztő szakmai ismeretek oktatásához szükségesek lesznek a 11-12.évfolyamon:

- 16 db számítógép, legalább 128 Mb RAM-mal, 10 Gb winchesterrel, 17 „-os monitorral.
- 1 db tanári számítógép legalább 256 Mb RAM-mal, 20 Gb winchesterrel, CD-íróval, 31 colos monitorral
- 1 db szervergép a hálózat kiszolgálására
- 1 db színes lézer nyomtató
- 1 db fekete-fehér lézer nyomtató
- 1 db legalább színes diafeltétes lapszkenner,
- kivetítő (projektor)
- jogtisza szoftverek, egy-egy példány az operációs rendszer, az alapvető segédprogramok,
- rajzoló és festőprogramok, 3D-s CAD programok, animációkészítő programok, multimédiás programok köréből.

A 9-10. Évfolyamon használatos eszközök:

- 3 db SVHS videokamera, videomagnó lejátszóval, minimum 17 colos színes TV-vel / 12 db kazettával/,
- 3 db SVHS vágóasztal 21 colos színes TV-vel, felvevő magnókkal,
- archiváláshoz anyagok: CD, dia
- 2 db automata diavetítő,
- 1 db digitális fényképezőgép,
- 4 db grafikai tárolószekrény /lemezes fiókokkal/,
- 1 db montírasztal /120x100 cm/,
- 15 db tervezőasztal /70x100 cm műszaki rajzasztal/,
- 32 db vetítőtermi szék lehajtható írólappal.

A vizuális nyelv és művészet tantárgyi hagyományai a III. Bél a Gimnáziumban:

Zircen a ciszterci apátság szellemi örökségéből /műemlékkönyvtár, műtárgyak/ hasznosítva, a település létesítményeire /Zirci Galéria, múzeumok, műemlékegyüttesek arborétum/ és a festői tájkönyvezetre is alapozva 1990/91-ben speciális rajz képzést indítottunk. Elhatározásunk közvetlen előzménye az a városi képzőművész kör volt, amelyet ugyan a helyi művelődési központ működtetett, de szakmai vezetőt és helyet ehhez a gimnázium biztosított. Már az alaptantervi rajz és műalkotások elemzése tantárgy eredményei /szaktárgyi versenyek, pályázatok, gimnáziumi tankönyvi illusztrációk/ alapján is az ország egyik legkorábbi híve lett iskolánk az új típusú

vizuális nevelésnek. Intézményünk ma is Balogh Jenő, a Magyar Képzőművészeti főiskola néhai tanszékvezető egyetemi tanára szellemi örökösének tartja magát. Tagozatunk folyamatosan részt vállal a város és környéke vizuál-esztétikai arculatának alakításában /romkertek installációinak karbantartása, kultusz helyek képzőművészeti tárgyainak készítése, kiállítások, vizsgakiállítások rendezése, grafikai tervezések, műemléki rekonstrukciók/. Alkalmakat teremtünk a tanultak közvetlen felhasználására /a Bélás – diáklap, művészettörténeti dolgozatok, illusztrációk az Első termés c. megyei diákantológiában/. Esetenként nyári képzőművész tábort szervezünk, vendégek és saját növendékeink részvételével.

Iskolagalériánk házi munkabemutatói mellett tanítványaink rendszerességgel vesznek részt a megyei amatőrök képző- és iparművészeti kiállításain valamint az évente megrendezésre kerülő Országos Középiskolai Vizuális Versenyen, továbbá a Lyka Károly Országos Középiskolai Művészettörténeti Tanulmányi Versenyen /győztesekkel/ az egyéb pályázatok mellett. Többen tagjai lettek a Szabad Képző- és Iparművészek Országos Szövetségének.

Hagyományosan kiemelten kezeljük a külső követelményeknek /főiskolák, egyetemek, OKI-próbaérettségi közép- és emeltszinten/ is megfelelő minőségbiztosítást a vizuális nevelésben. Ennek érdekében a speciális tagozat növendékei művészettörténetből és a vizuális nyelv egyéb területeiből témazáró és tanulmányokat záró feladatlapokat töltenek ki ennek rendszerét és tematikáját az országban is elsőként isklánk dolgozta ki. Ez utóbbiakat az OKI Értékelési és Érettségi Vizsgaközéppontja be is építette a feladatbankjába. Év végén valamennyi speciális osztály tanulója szóbeli vizsgát tesz művészettörténetből. Tanév közben egy nagyobb, önálló munkára alapozó portfólió elkészítésére is sort kerítünk félévi ill. év végi beadási határidővel. Híres emberek hívásunkra több ízben is megtisztelték iskolánkat /László Gyula régészképzőművész, Balogh Jenő festőművész, egyetemi tanár, Bálványos Huba grafikusművész, főiskolai tanár, Udvardi Erzsébet festőművész, Pató Róza szobrászművész, Kurucz D. István festőművész, Luzsicza Lajos festőművész, Vecsey Csaba festőművész, Bér Júlia grafikus- és festőművész/.